

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Opiskelijajärjestö työelämätietoutta ja
opiskeluhyvinvointia tukemassa**

Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n perustami-
nen ja toiminnan kehittäminen

Saara Koljonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

(210 op)

09 / 2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Saara Koljonen	Sivumäärä 48 ja 16 liitesivua
Työn nimi Opiskelijajärjestö työelämätiätoutta ja opiskeluhyvinvointia tukemassa	
Ohjaava opettaja Kimmo Lind	
Työn tilaaja ja työelämäohjaaja Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry, Petteri Piirainen	
Tiivistelmä <p>Toiminnallinen opinnäytetyöni on toteutettu Nuoriso- ja Liikunta-alojen ammattilaisille eli lyhyemmin Nuoli ry:lle. Tilaajan toiveesta Jyväskylään perustettiin vuoden 2017 alussa Nuolen alla toimiva paikallinen opiskelijajärjestö Jypo ry, joka toimi myös opinnäytetyöni produktina. Järjestön tavoitteena on muun muassa lisätä opiskelijoiden työelämätiätoutta ja edistää yhteisöpedagogien tunnettavuutta työelämässä. Samalla vahvistetaan Nuolen paikallistoimintaa.</p> <p>Opinnäytetyöni raportiosuus käsittelee opiskelijajärjestön perustamisen lisäksi kahta pääteemaa: työelämätiätoutta ja opiskeluhyvinvointia. Työssäni pyrin selvittämään, miten perustamamme järjestö voisi edistää opiskelijoiden opiskeluhyvinvointia Humanistisen ammattikorkeakoulun Jyväskylän alueyksikössä, ja voiko siihen vaikuttaa työelämätiätoutta lisäämällä. Laadin työni tueksi kyselyn Jyväskylän alueyksikön opiskelijoille, jonka avulla pyrin selvittämään opiskelijoiden omaa kokemusta opiskeluhyvinvoinnista, työelämätiädosta ja niiden suhteesta toisiinsa. Kyselyssä selvitettiin myös opiskelijoiden toiveita Jypon toiminnan suhteen.</p> <p>Lisäksi työhöni kuuluu opiskelijajärjestön perustamisopas, joka on tehty yhdessä toisen opiskelijan, Noora Munkin kanssa. Opas on osana meidän molempien omia opinnäytetöitä, ja sen tarkoitus on auttaa Nuolen tulevia opiskelijajärjestöjä uuden järjestön perustamisessa ja toiminnan käynnistämisesä.</p> <p>Opinnäytetyöni tuloksista ilmenee, että työelämätiätoutta lisäämällä voidaan ainakin hieman edistää opiskeluhyvinvointia. Ammattiliitot voivat olla tukemassa opiskelijoita, mutta niiden hyötyjä pitää tuoda opiskelijoille paremmin esiin. Lisäksi tuloksista nousee esiin vertaistuen ja yhteistyön suuri merkitys opiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden kannalta.</p> <p>Nuoli ry hyötyy opinnäytetyöstä Jypon ja laaditun perustamisoppaan kautta. Lisäksi työ tuo esiin ammattiliittojen tärkeyttä. Työ hyödyttää myös Jypon toiminnan kehittämistä. Opinnäytetyöni antaa myös viitteitä Jyväskylän alueyksikön opiskelijoiden tilanteesta sekä tarjoaa mahdollisuuksia jatkotutkimuksille esimerkiksi muissa Humakin alueyksiköissä.</p>	
Asiasanat ammattiliitot, opiskelijajärjestöt, työelämä, hyvinvointi, toiminnallisuus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activity and Youth Work

ABSTRACT

Author Saara Koljonen	Number of Pages 48 and 16 pages of attachments
Title Working life awareness and student welfare supported by student organization	
Supervisor Kimmo Lind	
Subscriber and Mentor Nuoriso- ja Liikunta-alan ammattilaiset ry, Petteri Piirainen	
Abstract <p>My functional thesis was ordered by trade union Nuoli ry. Nuoli asked me and some other students to establish a local student organization for community educator students of Jyväskylä. At the beginning of 2017 an organization called Jypo ry was established and it was also main part of my thesis. Our organization's main goals are increase working life awareness among the students and promote working possibilities of community educators for example. We also try to strengthen the local activity of Nuoli.</p> <p>In addition to the establishment of the organization, my thesis has two main themes: working life awareness and student welfare. In my thesis I tried to figure it out if Jypo can improve student welfare at the Humak University of Applied Sciences in Jyväskylä. I made an enquiry so I could see what students think about working life awareness and welfare. I wanted to know if there is any connection with these two themes. I also asked students' wishes about Jypo.</p> <p>There is also a guide book of establishing a student organization in my thesis. It has made with other student, Noora Munkki, and it is also part of her thesis. The guide book contains instructions of new organization's early steps.</p> <p>The results of my thesis show that there is a connection between working life awareness and student welfare. Trade unions are also an important thing but they have to inform more about their pros and benefits so that students notice them better. The results also show that peer support and co-operation are really important if we want to improve student welfare and communality.</p> <p>Jypo and the guide book are both useful to Nuoli ry. Besides these my thesis promotes trade unions and their benefits. My thesis and its results are also useful to Jypo. There is also possibility to do further research about the same theme in some other campus of Humak.</p>	
Keywords trade unions, student organisations, working life, well-being, functionality	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TARVE JA TAUSTOITUS	6
2.1 Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry	7
2.2 Nuoret ammattiliitoissa	8
2.3 Opiskeluhyvinvointi	9
2.4 Työelämätieto	13
2.5 Yhteisöpedagogit työelämässä	17
3 TYÖN TOTEUTTAMINEN	18
3.1 Järjestön perustaminen ja toiminnan käynnistäminen	18
3.2 Menetelmät	20
3.3 Opas	22
4 KYSELYN TOTEUTUS JA TULOKSET	23
4.1 Työelämätietous ja opiskeluhyvinvointi	25
4.2 Eroja vastaajaryhmien välillä	30
4.3 Toivomuksia Jypon toiminnasta	35
5 POHDINTA	37
5.1 Jypon toiminnan kehittäminen	39
5.2 Jatkotutkimukset	41
6 ARVIOINTI	42
6.1 Tilaajan palaute	44
LÄHTEET	46
LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Humanistinen ammattikorkeakoulu on verrattain pieni korkeakoulu, eikä sen kampuksilla ole aikaisemmin ollut opiskelijajärjestötoimintaa eri koulutusohjelmilla. Sen sijaan yhteinen opiskelijakunta HUMAKO on kattanut kaikki kampukset ja koulutusohjelmat, ja paikallisesta toiminnasta ovat vastanneet tutorit ja paikallisjaostot. Vuonna 2015 Turun kampuksella syntyi kuitenkin idea yhteisöpedagogien omasta paikallisjärjestöstä, joka toimisi Nuoriso- ja Liikunta-alan ammattilaiset ry:n eli Nuolen alaisena. Idea laitettiin käytäntöön ja vuonna 2016 perustettiin Turun yhteisöpedagogiopiskelijat ry. Perustettu järjestö koettiin hyväksi ja toimivaksi, joten Nuoli halusi lähteä toteuttamaan mallia myös muissa Humakin alueyksiköissä. Niinpä toimintamallia lähdettiin esittelemään muille kampuksille, pyörä lähti pyörimään ja lopulta Jyväskylän paikallisjärjestön perustamisesta kehkeytyi minulle toiminnallinen opinnäytetyö.

Opinnäytetyöni käsittelee siis Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n eli lyhyemmin Jypon perustamista ja toiminnan kehittämistä. Opinnäytetyö on laadittu tilaustyönä Nuolelle ja se on tehty osittain yhteistyössä toisen opiskelijan, Noora Munkin kanssa. Oma opinnäytetyöni käsittelee lyhyesti järjestön perustamista ja toiminnan aloittamista Jypon näkökulmasta. Syvemmin se kuitenkin keskittyy kahteen pääteemaan: työelämätietoutteen ja opiskeluhyvinvointiin. Nämä ovat aiheita, jotka nivoutuvat yhteen toistensa ja Jypon toiminnan kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millä keinoin Jypo pystyy tukemaan opiskelijoiden opiskeluhyvinvointia. Työelämätietouden rooli on tässä tärkeä, sillä Jypo haluaa ammattiliiton alaisena lisätä opiskelijoiden tietoutta esimerkiksi heidän oikeuksistaan ja eduistaan harjoitteluihin sekä työelämään liittyen. Koen, että tällainen tieto on opiskelijoille tärkeää ja tarpeellista. Tieto antaa myös turvaa ja varmuutta tekemiseen ja tulevaisuuteen, mikä saattaa helpottaa edes hieman muutenkin stressaavien opintojen keskellä.

Järjestön perustamisen ja toiminnan yhteydessä saadun tiedon lisäksi laadin opinnäytetyötäni varten kyselyn Jyväskylän alueyksikön opiskelijoille, jolla kartoitin heidän kokemusta omasta opiskeluhyvinvoinnista ja työelämätietoudesta. Kyselyn avulla kerättiin myös ideoita Jypon toimintaa ja tulevaisuutta varten. Lisäksi opinnäytetyöni

sisältää liitteenä oppaan, joka on laadittu yhdessä toisen opiskelijan, Noora Munkin kanssa, ja on osana meidän molempien opinnäytetöitä. Opas on tarkoitettu Nuolen uusille opiskelijajärjestöille avuksi järjestön perustamista ja ensiaskelia varten. Lisäksi sen on tarkoitus auttaa jo olemassa olevia järjestöjä toimintansa kehittämässä ja hallituskausien vaihdoksissa.

Opinnäytetyötä tehdessä opiskeluhuvinvoinnin ja työelämäetietouden lisäksi esiin nousi myös tiettyjä toistuvia teemoja: yhteisöllisyys, yhteistyö ja vertaistuki. Näiden merkitys ihan kaiken hyvinvoinnin kannalta on todella tärkeää ja ne auttavat pääsemään yli hankalistakin tilanteista. Toivon ja uskon, että Jypo pystyy olemaan osaltaan mukana auttamassa näiden teemojen toteuttamista ja edistämistä, jotta kaikilla olisi hyvä olla, opiskella ja työskennellä.

2 TARVE JA TAUSTOITUS

Opinnäytetyöni sai alkunsa tilaajan tarpeesta lähteneestä ideasta. Syksyllä 2016 olimme Noora Munkin kanssa tutoroimassa uusille opiskelijoille järjestetyssä tapahtumassa, jossa oli paikalla eri ammattiliittojen edustajia. Sen johdosta paikalla oli myös opinnäytetyömme tilaaja Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry eli lyhyemmin Nuoli ry. Nuolen pisteellä oli kaksi Turun yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n hallituksen jäsentä. He kertoivat, ettei Jyväskylässä ole yhteisöpedagogeille omaa paikallisjärjestöä ja kannustivat meitä lähtemään sellaista perustamaan. He olivat itse olleet mukana perustamassa Turkuun opiskelijajärjestöä saman vuoden alussa ja tekivät myös harjoittelua Nuolelle. Pohdimme Munkin kanssa asiaa ja hyvin pian päätimme tarttua pyyntöön ja perustaa Jyväskylään oman paikallisjärjestön. Niinpä tammikuussa 2017 perustettiin Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry eli lyhyemmin Jypo.

Koska olimme jo molemmat opintojemme loppuvaiheella, oli alusta asti selvää, että Jypin perustaminen olisi samalla osa meidän molempien opinnäytetöitä. Opinnäytetyö olisi toiminnallinen eli luomamme järjestö olisi opinnäytetyön produkti. Tämä toiminta sitten opinnäytetyössä raportoitaisiin ja avattaisiin kirjalliseen muotoon. Järjestön perustamisen lisäksi päätimme luoda tilaajallemme oppaan opiskelijajärjestön

perustamisen ja toiminnan tueksi käyttäen sen tekemisessä avuksi omia kokemuksiimme. Oppaasta hyötyisivät sekä uudet perustettavat Nuolen opiskelijajärjestöt että meidän oma paikallisjärjestömme Jypo. Halusimme kuitenkin tehdä omat opinnäytetyöt, vaikka järjestö ja opas laadittaisiin yhdessä. Niinpä päätimme molemmat valita omat näkökulmamme suhteessa Jypoon ja oppaaseen. Oli luonnollista käyttää näkökulmien valinnassa aikaisempia opintojamme, sillä Munkki oli käynyt järjestötyön suuntautumisopinnot ja minä nuorisotyön. Oli siis loogista, että Munkki käsittelisi enemmän itse järjestön perustamista ja toimintaa, kun minä puolestani sitä, miten järjestö voi vaikuttaa opiskelijoiden elämään. Päätin valita näkökulmaksi erityisesti opiskeluhyvinvoinnin, sillä koen sen tärkeänä aiheena, eikä siitä ole tehty juurikaan opinnäytetöitä ainakaan korkeakouluopiskelijoista. Opiskelijoiden hyvinvointi on myös Jypen kannalta tärkeä teema, sillä kyseessä on kuitenkin opiskelijajärjestö, jonka tarkoituksena on ajaa opiskelijoiden etuja ja hyvinvointia. Opiskeluhyvinvointi käsitteenä on hyvin laaja ja siihen vaikuttaa todella moni tekijä aina opiskelijan henkilökohtaisesta elämästä opiskeluterveydenhuoltoon. Halusin kuitenkin rajata aiheen niin, että se koskettaa osa-alueita, joihin opiskelijajärjestöt voivat vaikuttaa. Ammattiliiton alaisena Jypolla on tärkeä tehtävä opiskelun ja työelämän siltana, joten työni käsittelee vahvasti työelämä tietoutta ja sen vaikutusta opiskeluhyvinvointiin.

2.1 Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry

Työni tilaaja on Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry eli lyhyemmin Nuoli ry. Nuoli kuuluu Akavan Erityisaloihin ja on erikoistunut nimensä mukaisesti nuoriso- ja liikunta-aloilla työskentelevien sekä korkeakouluissa opiskelevien etujen ajamiseen. Nuoli on perustettu vuonna 2001 ja siinä on yli 1300 jäsentä. Nuolen tavoitteena on muun muassa edistää edustamiensa alojen tunnettavuutta ja ammattiprofiilia sekä parantaa työ- ja opiskeluolosuhteita. Sen tehtäviin kuuluu muiden ammattiliittojen tavoin jäsentensä edunvalvonta ja vaikuttamistyö. Nuolen toiminnanjohtajana toimii tällä hetkellä Petteri Piirainen, joka on myös opinnäytetyöni työelämäohjaaja. (Nuoriso ja Liikunta-alan asiantuntijat ry 2017.)

Nuoli ry kuuluu Akavan Erityisaloihin (aikaisemmalta nimeltä Akavan Erityisalojen Keskusliitto AEK ry), joka on perustettu vuonna 1972 pienten ammattiryhmien järjes-

täytymiskanavaksi. Siihen kuuluu yhteensä 23 itsenäistä jäsenyhdistystä ja sen arvoja ovat muun muassa työelämän kestävä kehitys, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo sekä inhimillisyys, avoimuus ja luottamus. Liiton ylintä päävaltaa käyttävä elin on liittokokous, jonka edustajat tulevat sen jäsenyhdistyksistä. Akavan Erityisalat kuuluvat nimensä mukaisesti Akavaan, joka on korkeakoulutettujen työmarkkinakeskusjärjestö. (Akavan Erityisalat 2017a.)

2.2 Nuoret ammattiliitoissa

Ammattijärjestöillä on Suomessa pitkät perinteet, mutta niiden merkitys kasvoi entistään toisen maailmansodan jälkeen. Ammattijärjestöt olivat mukana vaikuttamassa suomalaisen hyvinvoinnin kehittämiseen sekä työntekijöiden oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien edistämiseen. Suomalaiset ovat myös liittyneet ammattijärjestöihin aktiivisesti ja Suomi kuuluukin maailman kärkisijoille liittoihin kuuluvien määrässä. Ammattijärjestöjen arvot ovat ajan saatossa muovautuneet yhteiskunnan tilanteen mukaan, mutta edelleen esimerkiksi solidaarisuus, demokratia ja tasa-arvo ovat tärkeitä arvoja. Ammattijärjestöihin on kuulunut myös vahvasti yhteisöllisyys ja yhteisön voiman merkitys. (Kaunismaa & Lind 2006, 20–21, 83.)

Ammattijärjestöjen asema ja merkitys ovat kuitenkin erityisesti nuorten kohdalla muuttuneet. Nuoret liittyvät järjestöihin yhä enemmän yksilöllisistä motiiveista, eikä järjestöjen tarjoamaa yhteistä toimintaa koeta niin merkittävänä. Suurimpia syitä liittymiseen on työntekoon liittyvien riskien ennakointi. Järjestöihin siis kuulutaan, mutta mukana olo on lähinnä passiivista. Myös liittyminen järjestöön tapahtuu useammin esimerkiksi opiskelupaikan tai jonkun tuttavien suosituksesta kuin omasta aloitteesta. Jos liittoon puolestaan ei kuuluta, syyksi määritellään useimmiten puhtaasti ”ei ole tullut liityttyä”. Ammattijärjestöt siis koetaan melko etäisiksi, eivätkä ne ole tarpeeksi lähellä nuorten arkea. (Mt., 6-9.) Nuorten yleinen kokemus ammattiliitoista vastaa hyvin myös omaa kokemustani ennen opinnäytetyön aloittamista. Liityin Nuoleen, koska sitä meille koulussa esiteltiin ja liittymisestä sai elokuvalipun. Maksoin jäsenmaksuja työttömyyskorvauksia ajatellen, mutta muuten en oikeastaan ajatellut koko jäsenyyttä tai sen merkitystä. Sama tilanne on monella muullakin opiskelijalla ja nuorella. Liitto on jossain kaukana jotain, mikä ei oikeastaan ole juuri nyt ajankohtaista.

Tästä kaikesta huolimatta nuoret kuitenkin näkevät ammattijärjestöt hyvänä asiana ja suhtautuvat niihin pääsääntöisesti positiivisesti. Varsinkin työntekijöiden oikeuksien turvaamista pidetään erityisen hyvänä asiana. (Mt., 92–93.)

Tilastoja nuorten ja opiskelijoiden ammattiliittoihin kuulumisesta on hieman hankala löytää. Muutamat tutkimukset kuitenkin osoittavat, että nuorten määrä ammattiliitossa on laskenut. Ahtiainen (2015b) katsauksessa käsitellään ammattiliiton jäsenmäärien muutoksia työvoimatutkimusten ja ammattiliittojen järjestäytymiskyselyiden avulla. Tutkimusten mukaan vuonna 2013 31,9 % alle 29-vuotiaista on kuulunut johonkin ammattiliittoon. Vuonna 2009 vastaava luku oli 39,5 %. Kaikkien ikäryhmien yhteisprosentti liittoihin kuulumisessa on lähes 70, joten nuoret kuuluvat selkeästi keskivertoa harvemmin ammattiliittoon. Vielä suuremmat erot nuorten ja muiden ikäryhmien välillä löytyy osa- tai määräaikaista töitä tekevien joukosta. Vuonna 2013 alle 29-vuotiaista vain 16,5 % osa-aikaisia töitä ja 27,4 % määräaikaista töitä tekevistä kuului liittoon. Esimerkiksi 30–39-vuotiaiden keskuudessa vastaavat luvut olivat 54,6 % ja 58,2 %. (Mt., 62–64.) Toisaalta opiskelijoiden liittyminen ammattiliittoihin on kasvanut. Vuonna 2001 noin 128 000 opiskelijaa kuului johonkin ammattiliittoon, kun taas vuonna 2013 vastaava luku oli jo noin 220 000. (Ahtiainen 2015a, 17–18.)

2.3 Opiskeluhyvinvointi

Opiskeluhyvinvointi on osa opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sen erottelu muista hyvinvoinnin osa-alueista on vaikeaa, joten siksi myös sen määrittely on hankalaa. Helppointa on kuitenkin verrata sitä työhyvinvointiin, sillä opiskelu on opiskelijan työtä (Kunttu 2007, 6; Buss, Karkkunen, Lehtinen, Nordlund & Taskila 2008, 26). Käytän tässä opinnäytetyössä opiskeluhyvinvoinnin termiä nimenomaan opiskeluun vaikuttavista tekijöistä, kuten opiskeluympäristöstä ja opintojen kulusta sekä siitä, miten oppilaitos voi hyvinvointiin vaikuttaa.

Opiskelijahuolto ja -terveyspalvelut eivät ole korkeakoulutasolla niin säädeltyjä tai tutkittuja kuin peruskoulussa tai toisella asteella. Esimerkiksi Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) ei koske korkeakouluopiskelijoita. Korkeakouluilla ei myöskään ole lain edellyttämää velvollisuutta panostaa opiskeluhyvinvointiryhmien toimim-

taan samalla tavalla kuin ensimmäisellä ja toisella asteella (Lipponen, Mikkonen-Ojala & Parkkinen 2011, 112). Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö eli YTHS on kuitenkin vuodesta 2000 alkaen toteuttanut korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksen neljän vuoden välein, joista viimeiseen kolmeen tutkimukseen ovat osallistuneet myös ammattikorkeakoulujen opiskelijat. Tutkimukset ovat kartoittaneet opiskelijoiden hyvinvointia ja terveydentilaa eri osa-alueilta sekä käsitelleet niihin liittyviä aiheita vuosikohtaisten teemojen mukaan. Tutkimuksia on käytetty apuna opiskeluterveydenhuollon suunnittelussa. (YTHS 2017.)

Vuoden 2016 terveystutkimuksen mukaan 76 % vastanneista koki fyysisen hyvinvointinsa hyväksi tai erittäin hyväksi, mutta henkisen hyvinvoinnin kohdalla luku oli vain 66 %. Psykkisiä vaikeuksia GHQ12-mittarin mukaan oli 30 %:lla vastaajista, joista yleisimpinä jatkuva ylipaino, itsensä kokeminen onnettomaksi tai masentuneeksi sekä huolien takia valvominen. Mielenterveysseulan mukaan 33 % opiskelijoista koki runsaasti stressiä. Tällaiset psyykkiset ongelmat ovat lisääntyneet jatkuvasti 2000-luvulla. Opiskeluun liittyviä uupumus- ja stressitekijöistä mainittiin muun muassa opinnoista murehtiminen, omia odotuksia huonommin suoriutuminen ja liiallinen työmäärä. Kuitenkin valtaosa opiskelijoista koki opiskelun merkitykselliseksi ja reilu neljäsosa inspiroivaksi. Yliopisto-opiskelijat käyttivät enemmän opiskeluterveydenhuollon palveluita kuin ammattikorkeakouluopiskelijat, jotka käyttivät enemmän tukena kunnallisen terveydenhuollon palveluita. Molemmat ryhmät olivat kuitenkin yleisesti tyytyväisiä opiskeluterveydenhuollon vastaanottokäytien sisältöön. Myös tyytyväisyys opiskeluissa saatavaan ohjaukseen on kasvanut viime vuosina. (YTHS 2016, 1-8.)

Aiheesta on tehty myös koulukohtaisia tutkimuksia, joista on saatu samankaltaisia tuloksia kuin valtakunnallisesta tutkimuksesta. Esimerkiksi Laurean ammattikorkeakoulun Tikkurilan toimipisteessä teetettiin vuonna 2009 hyvinvointikysely, jossa korostuivat opiskeluongelmien lisäksi esimerkiksi stressinhallinta, itsetunto- ja ihmishuuhdeongelmat (Kilpikivi, Pasanen & Toikko 2011, 61). Myös Turun ammattikorkeakoulussa on toteutettu tutkimus, jossa käsiteltiin opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskeluloja. Kolme neljäsosaa vastaajista piti opiskelusta vähintään kohtalaisesti, mutta jopa kolmannes oli jossain vaiheessa harkinnut opintojen keskeyttämistä. Vaikeuksia aiheuttaviksi tekijöiksi mainittiin muun muassa kiivas opiskelutahti, vapaa-ajan puute,

taloudellinen tilanne sekä työn ja opiskelun yhdistäminen. (Lipponen ym. 2011, 110–111.)

Niin kuin opiskeluhyvinvointi on opiskelijan työhyvinvointia, on myös opiskelukyky opiskelijan työkykyä. Opiskeluhyvinvoinnilla on suuri vaikutus opiskelukykyyn, joka puolestaan on yhteydessä opintojen etenemiseen ja niiden mahdolliseen keskeyttämiseen. Lavikaisen (2010) tutkimuksessa selvitettiin opiskeluolosuhteita ja tätä kautta myös opiskelukykyä ammattikorkeakouluissa. Tutkimuksessa kävi ilmi, että oman opiskelukykyensä hyväksi kokevat suorittavat enemmän opintopisteitä vuodessa ja näin ollen myös valmistuvat nopeammin kuin ne, jotka kokevat opiskelukykyensä huonoksi. Esimerkiksi ne opiskelijat, jotka kokevat opiskelutaitonsa ja omat voimavaransa huonoiksi, kerryttävät vuositasolla jopa kymmenen opintopistettä vähemmän kuin näillä osa-alueilla opiskelukykyensä hyväksi kokevat opiskelijat. (Mt., 47–48, 97.) Jos opiskeluiden määräaika on esimerkiksi neljä vuotta, jää tässä ajassa suorittamatta 40 opintopistettä vähemmän. Tällainen määrä viivästyttää opiskeluita jo huomattavasti ja vaikuttaa myös opiskelijan saamiin tukiin. Opintojen viivästyminen on yksilön lisäksi huono asia myös koulujen ja yhteiskunnan kannalta; koulut eivät saa enää rahaa ”yliajalle” menevistä opiskelijoista, eikä yhteiskunta saa uutta työ- ja verovoimaa.

Tilastokeskuksen tilastojen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen keskeytyminen on viime vuosina hieman laskenut. Keskeyttäneiden prosentti on pahimmillaan ollut yli 9 %, mutta lukuvuonna 2014–2015 se oli 7,6 %. (Tilastokeskus 2017.) Opintojen keskeyttämisen ja viivästyksen syyt ovat usein hyvin samankaltaisia, mutta toisilla syyt riittävät keskeyttämiseen asti. Pahimmillaan keskeyttämisen katsotaan johtuvan tai johtavan syrjäytymiseen, mutta useimmiten syyt ovat kevyempiä ja joskus opiskelijan kannalta jopa myönteisiä; opinnot saattavat keskeytyä esimerkiksi töiden tai muiden tehtävien pariin siirtymisen johdosta. Muita syitä opiskeluiden keskeyttämiseen ovat esimerkiksi perheen perustaminen tai muu elämäntilanteen muutos, motivaation puute, opiskeluvaikeudet tai tunne siitä, että opiskelema ala ei ole oma. Opintojen viivästyminen ja keskeyttämistä pyritään luonnollisesti vähentämään ja sen ehkäisyyn on monia keinoja. Esimerkiksi opiskelijan opintojen tukeminen ja seuranta on tärkeää, joten opinto-ohjaus ja valmennuspedagogiikka ovat isossa asemassa. Opiskeluterveydenhuollon ja koulun yhteistyön tulee olla toimivaa, ja havaittuihin ongelmiin pitäisi puuttua mahdollisimman aikaisin. Uusien opiskelijoiden

aktivointi, motivointi ja ryhmäyttäminen ovat myös tärkeitä tekijöitä, jolloin opiskelijat saadaan osallistumaan yhteiseen toimintaan. (STM 2006, 154–155; Penttilä 2011, 160–162.) Tämä on osa-alue, jossa Jypo voisi olla mukana opiskelijoita tukemassa ja tekemässä yhteistyötä esimerkiksi tutoreiden kanssa.

Oppimisympäristöllä on suuri vaikutus sekä yksilön että koko yhteisön hyvinvointiin. Koulun olosuhteet, opettajien hyvinvointi ja vuorovaikutus ovat esimerkkejä yksilön opiskeluhyvinvointiin ja opiskelukykyyn vaikuttavista tekijöistä. Myös yhteisöllisyys, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo ovat tärkeitä tekijöitä. Hyvä opiskeluyhteisö auttaa ja tukee yksilöä silloin, kun esimerkiksi hankala elämäntilanne heikentää opiskelukykyä ja -hyvinvointia. (THL 2014.) Toimivan oppimisympäristön kehittäminen on tärkeää ja siksi avainasemassa on hyvinvointityön johtaminen ja koordinointi. Koordinoinnista voi olla vastuussa esimerkiksi opiskeluhoolto- tai hyvinvointiryhmä, jonka vastuulla on muun muassa hyvinvointisuunnitelma sekä kommunikointi henkilökunnan ja opiskelijoiden välillä. On tärkeää, että myös opiskelijat pääsevät mukaan vaikuttamaan ja laatimaan hyvinvointisuunnitelmaa, jotta osataan keskittyä heidän kannaltaan olennaisiin asioihin. Opiskeluhyvinvointiryhmä tukee korkeakoulujen toimintaa myös yleisesti, sillä se on ehkäisevää työtä, joka parhaimmillaan vähentää opiskeluiden viivästymistä tai keskeytymistä. (Lipponen ym. 2011, 113–114; THL 2015.)

Humakissa toimii yksi koko ammattikorkeakoulun yhteinen opiskeluhyvinvointiryhmä sekä jokaisen alueyksikön omat opiskeluhyvinvointiryhmät. Ryhmiin kuuluu aina yksi opiskelijajäsen, jolloin myös opiskelijoiden ääni saadaan kuuluviin. Hyvinvointiryhmien tavoitteina on muun muassa ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen, hyvinvointikyselyiden laatiminen ja toteuttaminen, opiskeluviihtyvyyden ja esteettömyyden edistäminen sekä tarvittavien tukitoimien organisoiminen. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2017.) Lisäksi Humakissa noudatetaan niin sanottua varhaisen välittämisen toimintamallia. Toimintamallin ideana on, että mahdolliset ongelmat opiskeluyhteisössä tai yksittäisen opiskelijan kohdalla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä ja luoda matala kynnys ongelmista puhumiseen ja siihen, että pienikin huoli otetaan puheeksi. Toimintamalli tarjoaa käytännön ohjeita erilaisiin ongelmatilanteisiin ja korostaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2016, 2-3.)

Hyvinvointiryhmien lisäksi myös muut opiskeluaikaiset ryhmät ja sosiaaliset kontaktit edistävät opiskeluhyvinvointia. Hyvin ryhmäytyneet ryhmät mahdollistaa avoimen ilmapiiirin, jossa uskalletaan jakaa myös negatiivisia tunteita ja tunnetaan oma olo turvallisiksi. Sosiaaliset yhteydet lisäävät myös itsetuntemusta. Opiskelijan omat voimavarat ovat siis yhteydessä sosiaaliseen opiskeluympäristöön. Sosiaalinen tuki lisää kokemusta omista voimavaroista, ja sitä voi saada ystävien ja perheen lisäksi myös opiskeluyhteisöistä. Opiskeluyhteisöt tarjoavat myös monesti muita verkostoja vahvempaa vertaistukea, sillä niihin kuuluu samassa tilanteessa olevia henkilöitä. (Kilpikivi ym. 2011, 65–66; Väättäjä & Nieminen 2011, 83.) Osa ryhmistä ja yhteisöistä muodostuu opiskelujen aikana itsestään, ilman sen suurempaa ulkopuolista apua. Usein kuitenkin ryhmäytymiseen ja yhteisön luomiseen tarvitaan ulkopuolista tukea. Tällaista tukea ovat Humakissa perinteisesti tarjonneet tutorit ja paikallisjaostot, mutta uskon tässä olevan myös oiva sauma Jypolle ja muille opiskelijajärjestöille.

2.4 Työelämä tieto

Toisin kuin ensimmäisen ja toisen asteen opintoihin, kolmannen asteen opintoihin tulee opiskelijoita hyvin erilaisista lähtökohdista. Myös ikähaarukka on huomattavasti laajempi. Osa opiskelijoista on saattanut tehdä töitä useita vuosia opintojen välissä tai tehnyt aikaisemmin korkeakouluopintoja. Osa uusista opiskelijoista tulee kuitenkin suoraan lukiosta tai ammattikoulusta, jolloin työkokemus voi olla hyvin vähäistä. Tällöin opintoihin liittyvät harjoittelut saattavat olla ensimmäinen kosketus työelämään. Tämä saattaa aiheuttaa haasteita, sillä opiskelija ei välttämättä tiedä omia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan työntekijänä eli hänellä ei ole riittävästi työelämä tietoutta.

Työelämä tiedon määrittely on opiskeluhyvinvoinnin tavoin jälleen hieman hankalaa, sillä se menee osittain päällekkäin työelämä taitojen ja työelämä valmiuksien kanssa. Itse koen, että nämä jälkimmäiset käsitteet tarkoittavat kuitenkin enemmän varsinaisiin työtehtäviin ja omaan ammattiin liittyviä taitoja. Työelämä tietous puolestaan liittyy esimerkiksi työnhakuun, työsopimukseen, työntekijän ja työttömän oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Työelämä tieto on siis ikään kuin työelämän yhteistä teoriaa, joka ei sisällä vielä varsinaisia valmiuksia tai vaadittuja osaamisalueita työhön. Kuitenkin esimerkiksi Sirpa Pursiaisen kirjassa Ammatillaisen ABC (2012, 5) työelämä tietous on laitettu

yhdeksi suureksi otsikoksi, jonka alle lukeutuvat muun muassa työnhakuun liittyvät taidot, työelämätaidot, työturvallisuus, työhyvinvointi ja elinikäinen oppiminen. Työntekijän oikeudet ja velvollisuudet on kirjassa listattu työelämätaidojen alle, joten termistö on todella monisäikeistä. Koska opinnäytetyöni tilaaja on ammattiliitto ja siihen liittyy Jypon toiminta, käsittelen työelämä tietoutta nimenomaan niiden osa-alueiden kautta, joihin ammattiliitot voivat eniten vaikuttaa. Näihin luen itse mukaan työnhaun, ansioluettelon teon, työsopimukset, työehtosopimukset, palkkauksen, työntekijän edut, työsuojelun ja työttömyysturvan. Näitä teemoja olen käsitellyt myös laitimassani kyselyssä.

Työnhaun luonne on muuttunut aikaisempien sukupolvien ajoilta. Ennen saattoi riittää se, että kävi lähikaupasta kysymässä töitä. Nykyään varsinkin nuorten työnhakijoiden keskuudessa hyvät suhteet ja verkostot ovat isossa asemassa, sillä vähäistä työkokemusta ei työhakemuksissa katsota hyvällä. Monessa työpaikkailmoituksessa ilmoitetaankin vaadittu työkokemus vuosina, mutta mistä nuori voi saada kokemusta, jos ei saa töitä? Työnhaun trendit myös uusiutuvat jatkuvasti, joten samalla hakemuspohjalla ei voi hakea töitä loputtomiin. Nykyään työnhaussa täytyy olla aktiivinen, joustava ja hyödyntää monia eri kanavia. Avointen työpaikkojen lisäksi piilotyöpaikkojen määrä on kasvussa, joten myös avointen hakemusten täyttäminen on tärkeää. Perinteisen työnhaun lisäksi myös sosiaalinen media toimii väylänä työpaikkoihin ja sen hyödyntäminen työnhaussa tulee varmasti lisääntymään entisestään. (Pursiainen 2012, 10; TE-palvelut 2017.) Myös videohakemukset ja visuaalisuus ovat viime aikoina yleistyneet. Työnhaku voikin ajoittain olla todella turhauttavaa, mutta siihen on ammattiliitoilta mahdollista saada apua. Esimerkiksi Akavan Erityisaloilla toimii henkilö, joka auttaa työhakemuksien ja ansioluettelon laatimisessa. Monesti ulkopuolisen silmä auttaa löytämään omasta tekstistä puutteet ja epäselvät tai turhat kohdat.

Työsopimukset, työehtosopimukset, palkkaus sekä työntekijän oikeudet ja velvollisuudet voivat olla uudelle työntekijälle haasteellisia asioita. Varsinkin nuoria työntekijöitä saatetaan yrittää huijata esimerkiksi palkan tai työaikojen suhteen. Keinona voidaan käyttää nollatyösopimusta, jossa tarkkaa työaika ei ole määritelty. Koska nollasopimusta ei ole määritelty laissa, niihin liittyviin vääryyksiin on jälkikäteen hankala puuttua. (Akavan Erityisalat 2017b.) Työsopimuksen voi ennen allekirjoittamista tarkistaa ammattiliitolla, jos itse ei ole varma sen laillisuudesta. Myös työelämän pe-

ruslakeihin on hyvä perehtyä etukäteen, jos tuntee olonsa epävarmaksi. Esimerkiksi Työsopimuslaki (66/2011) kattaa todella laajasti sekä työntekijän että työnantajan oikeudet ja velvollisuudet.

Työttömyys pelottaa varmasti kaikkia, mutta valmistumisen lähestyessä se on todella monen opiskelijan mielessä. Jos työpaikkaa ei ole tiedossa, odottaa työttömyys ja työnhaku varmasti valmistumisen jälkeen. Siksi siihen olisi hyvä varautua jo opiskeluaikana. Itse olen liittynyt jo ensimmäisenä opiskeluvuonna liittoon ja maksanut kesätyökuukausilta jäsenmaksua. Jo kuuden kuukauden maksetut jäsenmaksut oikeutavat minulle ansiosidonnaisen päivärahan, joka on huomattavasti parempi kuin Kelan maksama peruspäiväraha. (Pursiainen 2012, 26–28.) Tämä on tuonut ainakin itselleni turvaa ja helpotusta mahdollisen työttömyyden varalle. Kuitenkin myös omis- sa luokkakavereissanikin on opiskelijoita, jotka eivät ole tienneet asiasta, eivätkä kuulu mihinkään liittoon tai työttömyyskassaan. Tämä on itselleni yksi isoimmista asioista, joita haluan Jypon kautta nostaa parempaan tietoisuuteen.

Työelämätiedon tarve korkeakouluopinnoissa on kuitenkin onneksi jo huomattu laajemmin. Valmiina työelämään -hanke on Euroopan sosiaaliviraston rahoittama hanke, jossa on mukana useita ammattikorkeakouluja ja yliopistoja Suomesta. Hankkeen tarkoituksena on kehittää työhyvinvoinnin opintokokonaisuuksia, joiden avulla opiskelijat oppisivat työelämässä tarvittavia taitoja ja tiedostaisivat nykytyöelämän vaatimukset. Tavoitteena on, että työhyvinvointi leviäisi opiskelijoiden mukana työpaikoille. Tällä hetkellä hankkeen piirissä on 11 eri koulua, mutta tulevaisuudessa opintokokonaisuudet on tarkoitus levittää mahdollisimman moneen kouluun. (Koskinen 2016; OAMK 2017.)

Humak tarjoaa ainakin muutamaan otteeseen opiskeluaikana väläytyksiä ammattiliitoista ja työelämätietoudesta. Esimerkiksi omana opiskeluaikanani ammattiliitot olivat esillä opiskeluiden alussa olleessa HUMAKO-kiertueessa sekä aivan loppupäässä valmistumiseen liittyvän osaamisesittelyn ohessa. Lisäksi joillain kursseilla on käyty hieman työelämätietoja ja -taitoja läpi. Tällainen tieto tulee kuitenkin usein liitossa työskenteleviltä ja huomattavasti opiskelijoita vanhemmilta henkilöiltä tai lehtoreilta. Heillä toki on vankka tietopohja ja paljon kokemusta aiheesta, mutta he saattavat jäädä opiskelijoille hieman etäisiksi. Ammattiliitot tuntuvat kaukaiselta ajatukselta,

joka koskettaa vasta työelämään siirtyessä. Itse uskon, että vertaisilta tulevaa tietoa on helpompi lähestyä, jolloin myös huomataan, että opiskelijatkin voivat kuulua liittoon. Opiskelijoina olemme kaikki ainakin osittain samassa tilanteessa. Toki ihmiset tulevat erilaisista taustoista, ja osalla saattaa olla vuosia työkokemusta taustalla, mutta kaikki olemme kuitenkin jossain vaiheessa opintoja siinä tilanteessa, että pohdimme mitä tehdä opintojen jälkeen. Koen tuen saamisen tähän erittäin arvokkaaksi ja näen sille olevan tarvetta. Juuri tätä kautta haluan pystyä Jypon kautta edistämään opiskeluhuvinvointia; lisäämällä työelämätietoutta ja siten helpottamalla töihin ja myös harjoitteluihin liittyvää stressiä. Harjoittelut ovatkin monesti asia, joihin ei tajuta tai osata kysyä apua ammattiliitoilta. Tästä johtuen harjoittelut eivät välttämättä suju yleisten sääntöjen mukaisesti, eikä ongelmakohtiin osata tai uskalleta puuttua.

Akavan Erityisalat ja Nuoli ry ovat kiinnostuneita opiskelijoiden harjoittelusta ja niihin kuuluvista oikeuksista. Akavan työharjoittelu- ja kesätyöopas (2016a) antaa ohjeita työsopimuksen laatimiseen, työehtoihin ja työsuhteen määrittelyyn. Oppaassa painotetaan sitä, että harjoitteluihin pitää saada kunnollinen perehdytys ja niissä suoritettujen tehtävien tulee vastata harjoittelijan koulutusta ja osaamista. Oppaassa tulee esiin myös vahvasti näkemys siitä, että harjoitteluiden kuuluisi olla palkallisia. Kuitenkaan näin ei läheskään aina ole, ja varsinkin sosiaali-, terveystyö- ja opetusalailla harjoitteluiden palkattomuus on yleistä. Tällöin työnantajan ja oppilaitoksen välillä täytyy olla sopimus, joka sisältää esimerkiksi vakuutusturvan. (Mt., 4-11.) Humakissa harjoittelusopimukset hyväksytetään sekä harjoittelupaikassa että oppilaitoksessa, jolloin koulu vakuuttaa opiskelijan harjoittelupaikalla. Palkallisia harjoitteluita sen sijaan on hyvin vähän.

Akavan Erityisalat on pyrkinyt ajamaan opiskelijoiden etuja ja työharjoitteluiden kehittämistä myös muilla tavoin. Esimerkiksi vuonna 2016 järjestettiin kampanja korkeakouluharjoitteluiden laadun parantamiseksi. Kampanja painotti sitä, etteivät harjoittelijat saa olla halpatyövoimaa, vaan harjoitteluiden ohjaamiseen täytyy panostaa. Jälleen korostettiin, että harjoittelusta pitäisi maksaa palkkaa. Lisäksi kampanjan aikana valittiin parhaat harjoittelupaikat yliopisto- ja ammattikorkeakoulupuolella. (Akavan Erityisalat 2016b.)

2.5 Yhteisöpedagogit työelämässä

Yhteisöpedagogi on tutkintonimikkeenä melko tuore, minkä johdosta sen tunnettavuus ei vielä ole parhain mahdollinen. Tämä tulee esiin esimerkiksi työpaikkailmoituksissa, joissa harvemmin näkee kelpoisuusvaatimuksissa yhteisöpedagogia. Kaikki työnantajat eivät edes tiedä, onko yhteisöpedagogi pätevä johonkin tiettyyn työtehtävään. Hyvänä esimerkkinä toimii hiljattain käyty keskustelu siitä, ovatko yhteisöpedagogit päteviä työskentelemään lastensuojelun ja sosiaalihuollon työtehtävissä. Asia varmistettiin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralta, jonka lausunnossa ilmoitettiin yhteisöpedagogien voivan työskennellä lastensuojelun ja sosiaalihuollon piirissä, joitain nimikesuojattuja työtehtäviä lukuun ottamatta (Valvira 2017). Yhteisöpedagogien tunnettavuutta on siis edelleen vietävä eteenpäin ja tähän sekä Nuoli ry että sen opiskelijajärjestöt kuten Jypo aktiivisesti pyrkivät.

Humanistinen ammattikorkeakoulu on kerännyt vuosina 2004, 2008 ja 2014 tietoa valmistuneiden yhteisöpedagogien sijoittumisesta työelämään. Kyselyiden avulla on pyritty selvittämään, millaisiin töihin ja missä ajassa Humakista valmistuneet yhteisöpedagogit ovat päätyneet. Selvityksessä ilmenee, että alemman ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista noin neljä viidestä työllistyi viimeistään puolen vuoden sisään valmistumisesta ja lähes puolet vastaajista oli työsuhteessa jo valmistuessaan. Vuoden 2014 kyselyn mukaan työssäkäyvien ensimmäinen työsuhde valmistumisen jälkeen on peräti 93 prosentilla ollut joko täysin tai osittain omaa alaa vastaava. Vastaajista kuitenkin vain noin puolet oli vakituudessa kokoaikatyössä ja määräaikaiset työsuhteet olivat yleisiä. Tämän selittää esimerkiksi alaan vahvasti liittyvä hanketyöskentely ja erilaiset projektit. Määräaikaisten ja pätkätoiden takia yhteisöpedagogien työttömyystilanteen tarkastelu on hieman hankalaa. Selvityksen mukaan noin puolet vastaajista oli ollut jossain vaiheessa työttömänä valmistumisen jälkeen ja noin 4 % ei ollut saanut töitä vielä lainkaan. (Väisänen & Määttä 2015, 9, 17–18, 22, 27.) Työttömyyttä siis esiintyy ajoittain paljonkin yhteisöpedagogien keskuudessa, joten ammattiliittoon kuulumisen on tärkeää. Ammattiliitto auttaa epävarmoissa työtilanteissa ja myös työttömyyskorvaukset ovat paremmat liiton jäsenmaksut maksaneille. Emme halua Jypon kanssa luoda opiskelijoille uhkakuvia työttömyydestä tai pätkätoista, mutta haluamme muistuttaa liittoon kuulumisen tärkeydestä. Ainakin itseäni helpottaa tieto siitä, etten jää aivan puille paljaille, jos en saa töitä heti valmistumisen jälkeen.

3 TYÖN TOTEUTTAMINEN

Koko opinnäytetyöprosessi lähti varsinaisesti liikkeelle Jypon perustamisesta. Syksy 2016 ja alkuvuosi 2017 kului tiiviisti järjestön perustamisen ja toiminnan käynnistämisen parissa. Samalla kuitenkin laadin suunnitelmaa opinnäytetyöstäni ja siitä, mitä se tulisi tarkalleen ottaen sisältämään. Jypo itsessään olisi opinnäytetyön produkti ja kirjallinen osio sisältäisi raportointia siitä, miten perustaminen ja toiminta ovat edenneet. Lisäksi omassa työssäni olisi kehitysideoita ja tulevaisuudensuunnitelmia Jypolle erityisesti valitsemieni teemojen eli opiskeluhyvinvoinnin ja työelämäetietouden pohjalta. Päätimme myös laatia Munkin kanssa yhteisen oppaan osaksi opinnäytetöitämme, jotta meillä olisi tarjota tiiviissä paketissa jotain konkreettista Nuolen ja uusien opiskelijajärjestöjen avuksi. Opinnäytetyö ja sen sisältö ovat siis eläneet ja hahmotuneet tarkemmaksi matkan varrella.

Kevään 2017 aikana alkoi opinnäytetyön kirjallinen osio käydä ajankohtaiseksi. Hahmottelin opinnäytetyön sisällysluetteloa ja etsin sopivaa lähdekirjallisuutta. Huhtikuussa laadin kyselyn, jolla pyrin kartoittamaan opiskeluhyvinvoinnin ja työelämäetietouden tilaa Jyväskylän alueyksikön opiskelijoilla. Kyselyn tulosten avulla toivoin saavani perusteluja Jypon toiminnan tarpeellisuudelle sekä ideoita sen toimintaan. Samalla kirjoitin opinnäytetyöni tietoperustaa. Varsinainen kirjoitusurakka lähti käyntiin kyselyn vastausajan umpeutuessa, jolloin minulla oli kaikki tarvittava materiaali työn kirjoittamiseen.

3.1 Järjestön perustaminen ja toiminnan käynnistäminen

Jypon perustaminen lähti liikkeelle perustamiskokouksen ajankohdan päättämisestä, kaiken tarpeellisen materiaalin laatimisesta ja muiden hallitusten jäsenten rekrytoimisesta. Vaikka Jypo toimiikin kattojärjestö Nuoli ry:n alla, perustettiin Jyposta silti oma järjestö. Koska olimme perustamassa yhdistysrekisteriin kirjattavaa järjestöä, liittyi perustamiseen tarkempia reunaehtoja. Meidän täytyi kutsua koolle perustamiskokous, jonne oli laadittava kokouskutsun ja esityslistan lisäksi yhdistyksen säännöt sekä perustamiskirja. Näiden materiaalien laatimiseen löytyy ohjeet tekemästämme op-

paasta. Perustamiskokouksessa suoritetaan myös järjestön ilmoittaminen ja maksaminen yhdistysrekisteriin. (Yhdistyslaki 503/1989; Loimu 2015, 17–20). Yhdistysrekisterimaksamme maksoi Nuoli ry, koska toimintamme oli heidän alastaan, eikä Jypolla ollut vielä omia varoja. Perustamisen jälkeen kokous eteni hallituksen valinnalla, jossa Jypolle valittiin puheenjohtaja ja yhdistyksen sääntöjen määrittelemä määrä muita jäseniä. Lisäksi päätimme mahdollisista liittymis- ja jäsenmaksuista, tarkastelimme ja hyväksyimme etukäteen laaditun toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä valitsimme yhdistykselle toiminnantarkistajat, joita oli etukäteen pyydetty tehtävään.

Perustamiskokouksen jälkeen pidimme välittömästi hallituksen järjestäytymiskokouksen. Järjestäytymiskokouksessa valitsimme hallituksen vastualueet. Lain mukaan ainoastaan puheenjohtajan rooli on välttämätöntä määritellä, mutta toimiva yhdistys tarvitsee myös sihteerin ja taloudenhoitajan (Loimu 2015, 46,71, 80). Nämä roolit mainitaan myös Jypon säännöissä. Lisäksi valitsimme opiskelijatoimikunnan edustajat, jotka toimisivat myös Nuolen opiskelijatoimikunnan hallituksessa. Koska toimintamme oli Nuolen alasta, teimme myös päätöksen ammattiliiton järjestöjäsenyyden hakemisesta, yhteistyösopimuksen solmimisesta sekä avustusrahan hakemisesta Nuolelta. Lisäksi kokouksessa päätettiin pankkitilin avaamisesta järjestölle. Omaksi vastuualueekseni kokouksessa tuli varapuheenjohtajan ja Nuolivastaavan rooli. Nuolivastaavana kuulun Nuolen opiskelijatoimikuntaan, jossa on myös muiden paikallisjärjestöjen edustajia. Tässä roolissa olen pystynyt tekemään yhteistyötä muiden kaupunkien järjestöjen kanssa ja kuulemaan heidän toiminnastaan.

Näiden kahden kokouksen jälkeen jouduimme vielä hetken odottamaan yhdistysrekisterin päätöstä ja pankkitilin avausta, ennen kuin saimme toiminnan kunnolla virallisesti pyörimään. Kun kaikki viralliset osiot olivat hoidossa, lähdimme käynnistelmään toimintaa ja etsimään yhteistyökumppaneita. Ensimmäiseksi halusimme löytää rennon istuskelupaikan erilaisia tapahtumia, jatkoja ja kokouksia varten. Teimme tarjouspyynnön muutamaan Jyväskylän baariin ja parhaan tarjouksen saimme Passion Food & Bar:ista. Tarkoituksena on tehdä yhteistyötä myös Jyväskylän yliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa esimerkiksi yhteisten tapahtumien merkeissä. Vielä emme kuitenkaan ole ehtineet lähteä tällaista yhteistyötä toteuttamaan.

Koska jäsenten hankinta on olennainen osa Jypon toimintaa, mietimme erilaisia keinoja jäsenten hankintaan. Sosiaalinen media on toiminut yhtenä väylänä tähän, mutta parhaiten rekrytointi onnistuu kasvotusten. Niinpä järjestimme jäsenillan Passionissa, johon sai vapaasti osallistua, vaikkei välttämättä Jypoon haluaisikaan liittyä. Jäsenillan lisäksi osallistuimme yhteen ”messutyyliseen” seminaariin. Meidän oli tarkoitus myös käydä kertomassa Jypon toiminnasta eri vuosikurssien oppitunneilla, mutta tämä siirtyi aikataulullisista syistä syksylle.

3.2 Menetelmät

Koska opinnäytetyöni on toiminnallinen, eivät tutkimusmenetelmät olleet niin suuressa roolissa kuin nimenomaan tutkimustietoon pohjautuvissa töissä. Toiminnallinen opinnäytetyö pyrkii käytäntöön ja sitä kautta tietyn toiminnan ohjaamiseen, opastamiseen tai järjestämiseen. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön liittyy myös lähes aina jonkinlainen opas tai muu konkreettinen tuotos, kuten toimintamalli, tapahtuma tai vaikkapa nettisivu. Käytännön toteutus tulee kuitenkin raportoida tutkimusviestinnän keinoin. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Omassa opinnäytetyössäni isoimmassa osassa on selvästi ollut opiskelijajärjestön perustaminen ja sen toiminnan käynnistäminen. Kuitenkin opinnäytetyö ja myös luomamme opas vaativat taustalleen myös jotain muuta kuin pelkän toiminnan, sillä teoriatieto tekee toiminnasta varmempaa ja ammatillisempaa. Opinnäytetyöni aiheen tarkennettua oli itselleni selvää, että tulisin tarvitsemaan myös kvantitatiivista eli määrällistä tietoa. Kvantitatiivisiin tutkimuksiin pyritään saamaan paljon tietoa useilta vastaajilta, eli tässä tapauksessa mahdollisimman monelta Jyväskylän alueyksikön opiskelijalta. Tähän helpoin ja yleisin työkalu on kysely. Saatu tieto ei kuitenkaan välttämättä ole kovin tarkkaa tai laadukasta, sillä kysymykset ovat kaikille vastaajille samat, eikä niitä voida jälkeenpäin tarkentaa tai selvittää. Vastausten määrä saattaa myös olla todella suuri, jolloin niiden läpikäymiseen kuluu paljon aikaa. Tällaisen usealta ihmiseltä kerätyn aineiston kerääminen on kuitenkin nykyään internetin ja kyselytyökalujen ansiosta melko nopeaa ja vaivatonta, eikä se vaadi taloudellisia kustannuksia. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 104–105, 121; Valli & Perkkilä 2015, 109–110.) Niinpä kyselyn laatiminen oli mielestäni enemmän kiinnostavaa ja innostavaa kuin pelottavaa tai työlästä. Kyselyn laatimisesta ja tuloksista kerron enemmän luvussa 4.

Kyselyn lisäksi olen hyödyntänyt opinnäytetyössäni observointia eli havainnointia sekä benchmarkingia. Havainnoinnin ideana on kerätä mahdollisimman todenmukaista tietoa sen luonnollisessa ympäristössä. Haastatteluissa ja kyselyissä tutkittava voi kertoa sen, mitä olettaa tutkijan haluavan tietää tai tutkittava voi vääristellä tietoa. Havainnoinnilla päästään kuitenkin näkemään, miten tutkittava oikeasti toimii. Havainnointi voi olla joko täysin piilotettua tai siitä voidaan kertoa tutkittaville. Se voidaan lajitella myös kahteen eri muotoon: systemaattiseen tai osallistuvaan havainnointiin. Systemaattinen havainnointi on tarkoin jäsenneltyä ja tutkija havainnoi tilannetta ulkopuolelta. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija puolestaan on osana esimerkiksi tutkittavaa ryhmää ja havainnointi on paljon vapaamuotoisempaa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 81–83; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2014, 212–214.) Benchmarking puolestaan on menetelmä, jossa omaa toimintaa verrataan jonkun toisen tahon vastaavaan toimintaan. Menetelmän avulla pyritään löytämään muilta toimijoilta hyviä toimintamalleja, joita voisi ottaa käyttöön myös omassa toiminnassaan. Ideana on kehittää omaa toimintaa parempaan suuntaan jo hyväksi todettujen mallien avulla. Benchmarkingia voidaan toteuttaa esimerkiksi tutustumiskäynnillä, jonka aikana pyritään esittämään kysymyksiä ja tekemään havaintoja. Tämän jälkeen käynnistä saatuja tuloksia sovelletaan itselle sopiviksi. (Ojasalo ym. 2014, 186.)

Minun opinnäytetyössäni havainnointi ja benchmarking eivät kuitenkaan ole olleet yhtä suuressa osassa kuin esimerkiksi kysely, vaan ovat toimineen enemmänkin ajatuksia herättävinä kuin tietoa tuottavina tapoina. Havainnointi on ollut nimenomaan osallistuvaa ja olen tarkkaillut ja tehnyt havaintoja esimerkiksi luokkatovereideni keskusteluista ja kirjannut niistä heränneitä ajatuksia ylös. Näitä ajatuksia olen käyttänyt apuna esimerkiksi kyselyn laatimisessa ja sopivan lähdekirjallisuuden etsimisessä. Havainnointi ei kuitenkaan ole ollut erityisen näkyvää tai millään tietyllä mallilla toteuttua. Benchmarking puolestaan on ollut hyvinkin avointa ja tiedostettua. Olemme käyttäneet Jypon toiminnassa apuna Turun yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n eli Typon toimintaa ja hyödyntäneet heidän hyväksi kokemiaan malleja ja toimintatapoja. Typon puheenjohtaja Liisa Muhonen on ollut tukenamme Jypon perustamisen kaavailusta lähtien, joten häneltä olemme voineet kysyä suoraan vinkkejä omaan toimintaamme. Lisäksi kävimme yhdessä Munkin kanssa vierailmassa Typon järjestämällä jäsenpäivillä Turussa. Pääsimme seuraamaan työelämäosuutta, jossa oli puhumassa esimerkiksi jo valmistuneita yhteisöpedagogeja sekä mahdollisuus osallistua Akavan CV-

pajaan. Lisäksi osallistuimme työelämäosuuden jälkeen Typon vapaamuotoiseen jäseniltaan. Teimme vierailuista muistiinpanoja ja veimme sieltä tulleita ideoita myös muun hallituksen tietoon. (Mt., 114–115, 186.)

3.3 Opas

Päätimme yhdessä Munkin kanssa laatia opiskelijajärjestön perustamisesta oppaan, sillä koimme että olisimme itse hyötyneet sellaisesta, kun Jyppöä perustimme. Saimme toki todella paljon apua ja tukea Typon hallitukselta, mutta oppaassa kaikki tarvittava on mustana valkoisella, samojen kansien välissä. Halusimme myös jotain lisäsisältöä opinnäytetöihimme, sillä pelkkä järjestön perustaminen ja sen raportointi ei olisi mielestämme riittänyt kahteen erilliseen opinnäytetyöhön. Opas on siis ollut alusta asti oma ideamme, mutta se kuitenkin hyödyttää tilaajaa ja tulee tilaajan käyttöön. Oppaan tarkoitus on kertoa yksinkertaisesti ja selkeästi opiskelijajärjestön perustamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. Siinä on myös koottuna tiivistetysti kyselyssäni esiin tulleita opiskelijoiden toiveita opiskelijajärjestön toimintaan liittyen sekä annettu vinkkejä toiminnan vakiinnuttamiseen. Opasta voivat hyödyntää uudet perustettavat järjestöt sekä jo toiminnassa olevat järjestöt. Koemme myös, että oppaasta on apua Jypölle hallituksen vaihtuessa.

Oppaan laadimme yhdessä Munkin kanssa. Jaoimme oppaan aihealueet niin, että kumpikin kirjoitti enemmän omaa opinnäytetyötä koskettavista teemoista. Täydensimme toistemme tekstiä ja toimme esiin huomioita, joita toinen ei ehkä olisi osannut ottaa huomioon. Halusimme pitää tekstin selkeänä ja tiiviinä, jotta se toimittaa nimensä mukaisesti oppaan virkaa. Siitä pystyy helposti ja nopeasti etsimään tarvitsemansa tiedon perustamisen eri osa-alueisiin liittyen. Lisäsimme oppaaseen myös konkreettisia esimerkkejä joistain perustamiseen tarvittavista asiakirjoista, käyttämällä hyödyksi itse Jypölle tekemiämme vastaavia. Oppaan sisällöt koskettavat kokonaisuudessa enemmän Munkin opinnäytetyötä, sillä se keskittyy niin selkeästi järjestön perustamiseen ja toimintaan, joka ei omassa opinnäytetyössäni ole yhtä suuressa roolissa. Halusin kuitenkin oppaan osaksi myös omaa työtäni, sillä siihen on tullut sisältöä tekemästäni kyselystä ja se mielestäni täydentää hyvin oman työni järjestön perustamiseen liittyvää tietoa. Pyrin tuomaan oppaassa esiin opiskelijoiden toiveita

Jypon suhteen sekä opiskelijatoimikunnan toimintaa, jotka ovat puolestaan lähempänä minun kuin Munkin työn teemoja. Oppaan ulkomuotoa tullaan vielä hiomaan yhteistyössä Nuolen kanssa, jotta siitä saadaan visuaalisempi ja sen myötä myös luettavampi.

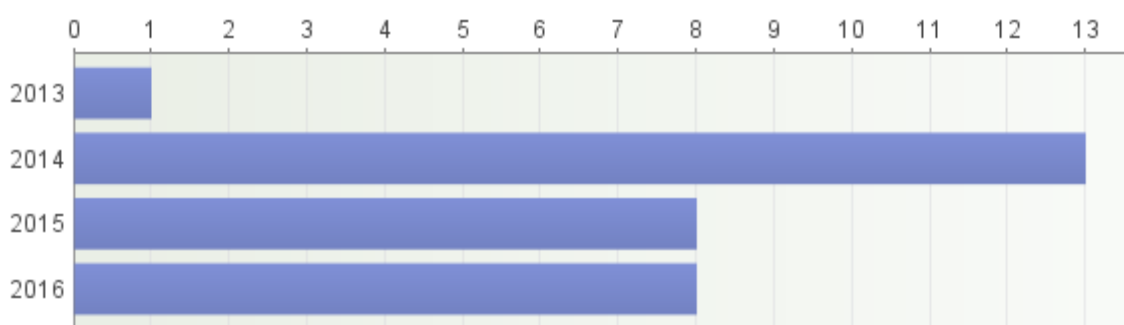
4 KYSELYN TOTEUTUS JA TULOKSET

Niin kuin jo aiemmin mainitsin, halusin opinnäytetyöni tueksi määrällistä tietoa. Halusin selvittää, miten Humakin Jyväskylän alueyksikön opiskelijat kokevat oman opiskeluhuvinvointinsa ja työelämätietytensä, ja millaista toimintaa he toivoisivat Jypolta. Päädyin luomaan kyselyn Webropol-työkalulla, sillä sen avulla minun oli helpoin saada kyselyä levitettyä kanssaopiskelijoilleni. Halusin pitää kyselyn lyhyenä ja selkeänä, jotta siihen olisi mahdollisimman helppoa ja vaivatonta vastata. Lopulta kyselyyn tuli kaksitoista kysymystä, joista ensimmäiset neljä olivat vastaajien taustatietoihin keskittyviä. Muutamaa kysymystä lukuun ottamatta kaikki kysymykset olivat pakollisia. Sain kyselyn valmiiksi huhtikuussa Ennen julkaisua tarkistutin sen sekä ohjaavalla opettajallani että Jypon jäsenillä. Tein kyselyyn muutamat muutokset ja julkaisin sen huhtikuun lopulla. Jaoin kyselyä eteenpäin koulumme erilaisissa Facebookryhmissä sekä HumakPro -palvelussa. Vastausaika oli noin kuukausi ja sen aikana muistuttelin ja kannustin ihmisiä vastaamaan kyselyyn. Kysely löytyy opinnäytetyöni lopusta liitteestä 2.

Sain määräaikaan mennessä 30 vastausta. Aineisto ei siis ole kovin laaja, mutta on prosentuaalisesti kohtuullinen. Koska kysely oli avoinna kaikille Jyväskylän alueyksikön opiskelijoille, ei siinä ollut otantaa. En tiedä alueyksikkömme tarkkaa opiskelijamäärää, mutta karkeasti yhteisöpedagogeja ja kulttuurituottajia neljällä vuosikurssilla on noin 200. Luvussa on huomioitu aikaisimmilta vuosikursseilta jo valmistuneet opiskelijat. Tästä luvusta laskettuna vastaajaprosentti olisi 15. Kaikki 200 opiskelijaa eivät ole kuitenkaan kyselystäni olleet tietoisia. Kyselyn levitystapani ansiosta pystyin näkemään, kuinka moni lähettämäni viestin oli nähnyt. Esimerkiksi HumakPro:ssa kyselystä lähettämäni viestin oli lukenut 96 henkilöä, joista osa on lehtoreita tai koulun henkilökuntaa. Kaikki opiskelijat eivät kuitenkaan käytä kovin aktiivisesti Humak-

Pro:ta, joten osa on saattanut viestin nähdä vain Facebookin kautta. Siellä suurimassa ryhmässä viestini oli lukenut 164 ihmistä. Kyseisessä ryhmässä on kuitenkin paljon jo valmistuneita opiskelijoita. Vastausprosenttia on siis mahdotonta määrittellä tarkasti, mutta viestin lukeneista noin 20–30 % on vastannut kyselyyn. Uskon, että näillä prosenteilla saa ainakin suuntaa-antavan käsityksen alueyksikkömme tilanteesta.

Kyselyn vastaajista 23 oli yhteisöpedagogiopiskelijoita ja 7 kulttuurituottajaopiskelijoita. Naisia vastaajista oli 24, miehiä 4 ja vaihtoehdon ”muu” oli valinnut 2 vastaajaa. Kuviosta 1 näkee vastaajien aloitusvuoden. Suurin osa vuonna 2013 aloittaneista on jo valmistunut, joten se selittää vähäisen vastaajamäärän sen vuoden opiskelijoista. Vuonna 2014 aloittaneet ovat puolestaan omalta vuosikurssiltani, joten heitä oli helppoa kannustaa vastaamaan kyselyyn, mikä on saattanut vaikuttaa vastaajamääriin.

Kuvio 1: Vastaajien opintojen aloitusvuosi

Halusin kyselyssä kysyä myös sitä, kuuluuko vastaaja mihinkään ammattiliittoon. Tämän ansiosta pystyin vertailemaan, onko opiskeluhuvinvoinnissa ja työelämätietyoudessa eroja liittoon kuuluvien ja kuulumattomien välillä. Vastaajista 20 kuului johonkin liittoon ja loput 10 eivät kuuluneet. Lukua on hankala verrata valtakunnalliseen tasoon, sillä opiskelijoiden kuulumisesta ammattiliittoon on todella hankala löytää tilastotietoa. Yksi verrokkiesimerkki löytyi Hallikaisen ja Vanhasen (2012) opinäytetyöstä, jossa oli tutkittu nuorten työntekijöiden oikeuksien toteutumista. Tutkimuksen kyselyyn oli osallistunut Etelä-Karjalan ammattiopiston, Saimaan ammattikorkeakoulun ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijoita. Vastaajia oli yhteensä 488 ja heistä lähes 59 % kuului ammattiliittoon. (Mt., 49–53.) Prosenttimäärä on hieman matalampi kuin omassa kyselyssäni, mutta toisaalta Hallikaisen ja Vanha-

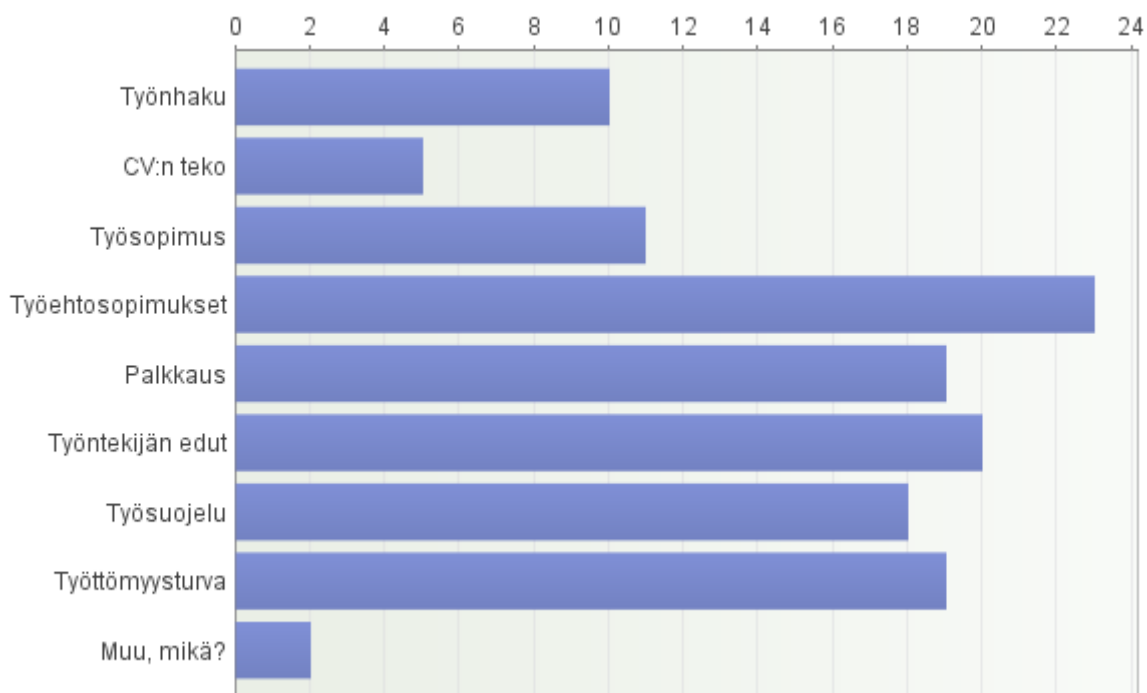

sen kyselyyn oli vastannut myös suuri määrä alaikäisiä, joiden keskuudessa ammattiliitot eivät välttämättä ole vielä niin suuressa asemassa. On kuitenkin myös mahdollista, että omaan kyselyyni ovat herkemmin vastanneet henkilöt, jotka kuuluvat jo johonkin liittoon, jolloin aihe on entuudestaan tuttu.

Ammattiliitoista kyselyssäni oli mainittu Akavan Erityisalat/Nuoli ry (11 vastaajaa), JHL (5 vastaajaa), Taku (4 vastaajaa), PAM (1 vastaaja) ja Teme (1 vastaaja). Kaksi vastaajista oli ilmoittanut kuuluvansa kahteen liittoon. Ammattiliittoon kuulumattomilta kysyin myös, että miksi he eivät kuulu mihinkään liittoon. Suurin osa vastaajista kertoi, ettei ole saanut aikaiseksi liittyä tai ei tiedä, mihin liittoon haluaisi liittyä. Osa vastaajista ei kuitenkaan kokenut liittoon liittymistä ainakaan tässä elämänvaiheessa tarpeelliseksi.

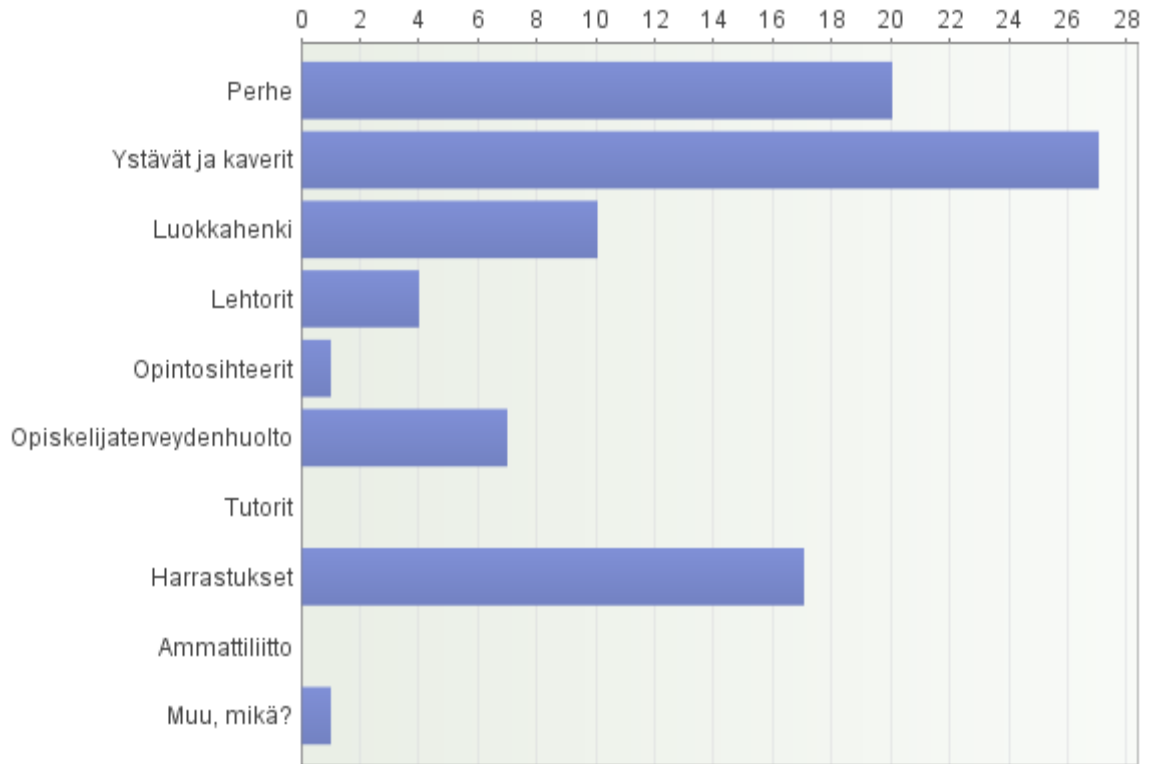
4.1 Työelämätietous ja opiskeluhyvinvointi

Työelämätietous ja opiskeluhyvinvointi olivat kyselyni pääteemoja ja niiden ympärille linkittyi suurin osa kysymyksistä. Niiden välisestä suhteesta oli myös kysymys. Ensimmäinen aiheeseen liittyvä kysymys oli, että saako vastaajan mielestä koulusta tarpeeksi työelämätietoutta. Käsite oli selitetty lyhyesti kysymyksen alle, jotta vastaaminen helpottuisi. 37 % koki saavansa tarpeeksi tietoa koulusta, 40 % ei kokenut saavansa ja 23 % ei osannut sanoa. Vastaukset siis jakautuivat melko suuresti tämän kysymyksen kohdalla. Myös työelämän aiheet, joista vastaajat kaipasivat lisätietoa, vaihtelivat suuresti. Kysymyksessä ei ollut rajoitettu vastausvaihtoehtojen määrää. Eniten tietoa kaivattiin työehtosopimuksista, mutta myös palkkaus, työntekijän edut, työttömyysturva ja työsuojelu olivat vähintään 60 prosentissa vastauksista. Muu-vaihtoehtoon oli vastattu palkkalaskelmat, mahdolliset tuet, loma-ajat ja työnantajan rooli.

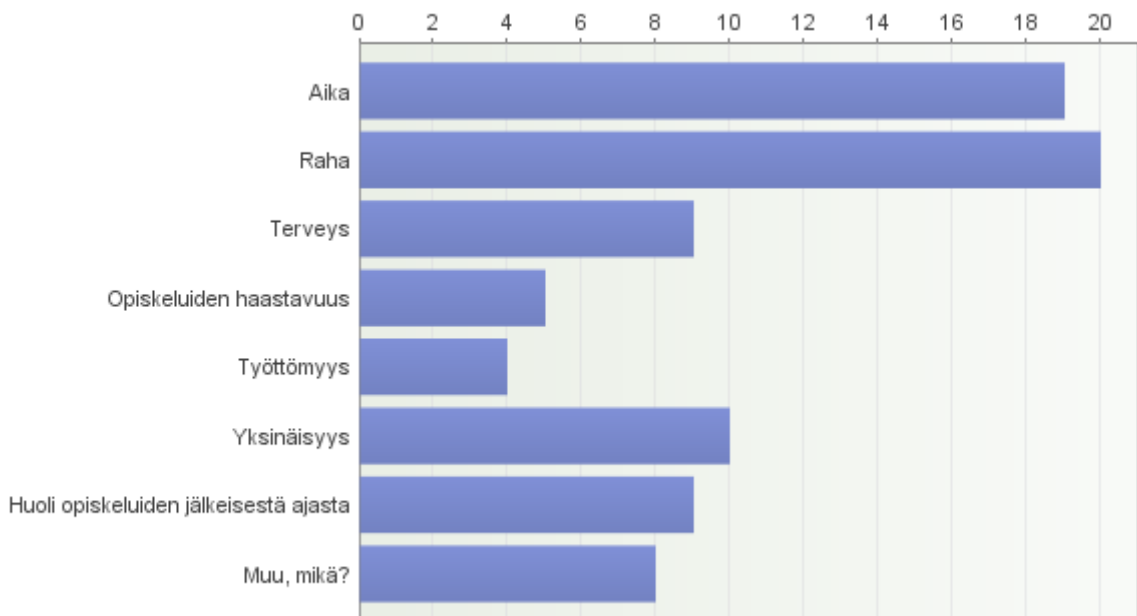

Kuvio 2: Mistä työelämään liittyvistä aiheista kaipaisit lisää tietoa?

Opiskeluhyvinvointiin vaikuttavista asioista oli kolme kysymystä: mitkä asiat vaikuttavat positiivisesti omaan opiskeluhyvinvointiin, mitkä asiat vaikuttavat negatiivisesti omaan opiskeluhyvinvointiin ja miten työelämätietous siihen vaikuttaa. Kahteen ensimmäiseen kysymykseen sai valita korkeintaan kolme eniten vaikuttavaa vaihtoehtoa ja kolmas kysymys oli avoin. Vahvistavista tekijöistä eniten vastauksia saivat ystävät ja kaverit (90 %) sekä perhe (n. 67 %). Myös harrastukset pääsivät lähelle 60 prosentin rajaa. Avoimia vastauksia tuli yksi kappale ja se oli oma päämäärätietoisuus. Heikentävien tekijöiden kaksi suurinta olivat aika (n. 63 %) ja raha (n. 67 %). Noin kolmannes vastaajista oli vastannut yksinäisyyden ja lähes kolmannes terveyden ja huolen opiskeluiden jälkeisestä ajasta. Avoimia vastauksia tuli kahdeksan ja niissä mainittiin muun muassa opintojen haasteellisuus tai epäjohtonmukaisuus, runsas itsenäinen opiskelu, kampusten huono sisäilma ja motivaation puute. Kuvioista 3 ja 4 näkee kaikkien vaihtoehtojen vastausmäärät.

Kuvio 3: Mitkä asiat vahvistavat eniten opiskeluhyvinvointiasi?

Kuvio 4: Mikä asiat heikentävät eniten opiskeluhyvinvointiasi?

Työelämätiedon vaikutus opiskeluhyvinvointiin oli vapaaehtoinen avoin kysymys ja siihen oli tullut yhteensä 17 vastausta. Usea vastaaja sanoi tiedon tuovan varmuutta

työskentelyyn ja sitä kautta vähentävän myös stressiä. Tiedon koettiin myös tuovan turvaa valmistumisen jälkeiseen aikaan ja auttavan työnhaussa.

”Mitä enemmän tietää, sitä paremmat lähtökohdat ja odotukset ovat valmistumisen jälkeiseltä ajalta”

”Kun on tietoa, luonnollisesti voi paremmin”

”Mitä enemmän on tietoa työelämätietaudesta, sitä vähemmän stressaa harjoittelun, kesätöiden ja valmistumisen suhteen. Tietoa voisi aina olla enemmän ja stressiä siten vähemmän...”

Osa vastaajista ei kokenut työelämätietaudella olevan ainakaan suoraa yhteyttä opiskeluhyvinvointiin tai ei osannut sanoa, miten ne vaikuttavat toisiinsa. Yhdessä vastauksessa myös pohdittiin opiskeluhyvinvoinnin määrittelyä, mikä vahvistaa sitä, ettei sen määrittely ole helppoa.

”En osaa tarkasti sanoa, mutta yleisesti tietenkin helpottaa esimerkiksi kesätöiden hakua.”

En tiedä onko mitään suoranaista vaikutusta. Stressi esimerkiksi harjoitteluun pääsemisen tai töiden saamisen suhteen voi vaikuttaa ainakin yleiseen hyvinvointiin, mutta en välttämättä yhdistäisi sitä suoranaisesti OPISKELUhyvinvointiin. Riippuu miten sen käsittää..”

”Ei juuri vaikuta. Osaan etsiä itse töitä jos niitä tarvitsen (se, että saako töitä, on asia erikseen). Harjoitteluita ei vielä ole juuri ollut ja valmistumiseen on vielä aikaa, joten en sitäkään vielä stressaa.”

Työelämätiedon ja opiskeluhyvinvoinnin välissä on siis jonkinlainen yhteys, mutta moni kokee sen liittyvän vasta opintojen loppuvaiheelle tai valmistumisen jälkeiseen aikaan. Lähes puolet vastaajista jätti kysymyksen välistä, joten myös se on syytä ottaa huomioon. Kokivatko he, ettei asioiden välillä ole yhteyttä, eivätkä siksi vastanneet kysymykseen vai oliko taustalla enemmänkin epätietoa tai haluttomuutta vastata?

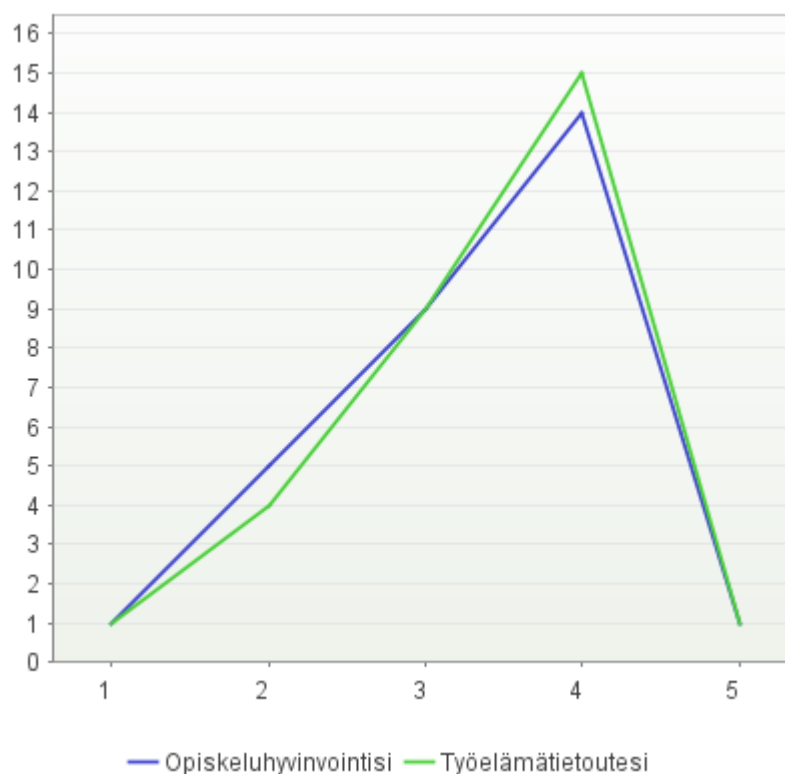
Lopuksi oli vielä kysymys siitä, kuinka hyväksi vastaaja koki oman opiskeluhyvinvointinsa ja työelämätietautensa. Kysymykseen vastattiin asteikolla yhdestä viiteen, joista ykkönen tarkoitti erittäin huonoa ja vitonen erittäin hyvää. Kuten perinteisesti tällaisessa kysymyksen asettelussa, vastausvaihtoehtojen ääripäitä oli vastannut vain hyvin harva. Suurin piikki ei kuitenkaan osunut keskimmäiseen vaihtoehtoon, vaan numeron neljä kohdalle, joka tarkoitti hyvää. Taulukosta 1 näkee vastausten jakautumisen.

Taulukko 1: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämä tietoutesi?

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinäinen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	1	5	9	14	1	30	3,3
Työelämä tietoutesi	1	4	9	15	1	30	3,37
Yhteensä	2	9	18	29	2	60	3,33

Oli myös mielenkiintoista huomata, kuinka tasaisesti vastaukset jakautuivat näiden kahden aiheen välillä. Tämän huomaa erityisesti kuviosta 5, jossa vastaukset on muutettu viivadiagrammin muotoon. Tämä mielestäni tukee opiskeluhyvinvoinnin ja työelämä tietouden välistä yhteyttä. Toki otanta on suhteellisen pieni ja myös kysymyksen vastausvaihtoehdot saattavat vaikuttaa vastaajiin, mutta siitä huolimatta eroa on tullut vain yhden vastauksen kohdalla.

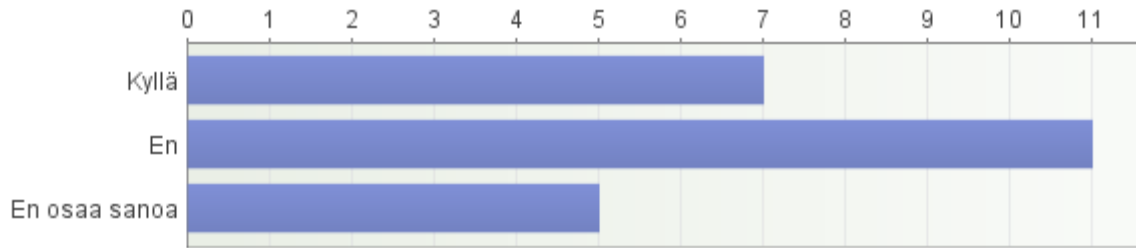
Kuvio 5: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämä tietoutesi?

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinäinen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

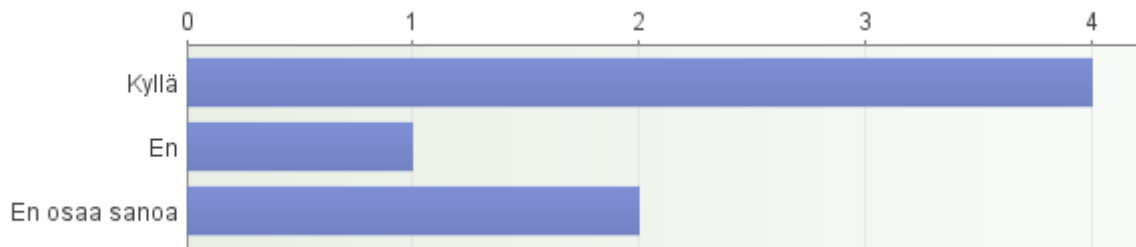
4.2 Eroja vastaajaryhmien välillä

Kyselyn alussa tekemieni taustakysymyksien ansiosta pystyin myös vertailemaan eri taustatekijöiden vaikutusta opiskeluhyvinvointiin ja työelämätietouteen. Taustakysymyksissä kysyttiin sukupuolta, koulutusohjelmaa, aloitusvuotta ja ammattiliittoon kuulumista. Koska sukupuolten välillä oli vastaajissa määrässä niin suuri ero, ei sen perusteella voinut tehdä kovin luotettavia päätelmiä. Kolmestakymmenestä vastaajasta 24 oli naisia, mikä ei ole kovin yllättävää, sillä ainakin Jyväskylän alueyksikössä varsinkin yhteisöpedagogeissa naisia on huomattavasti enemmän kuin miehiä. Miesten, saati ”muu” -vaihtoehdon vastanneiden, määrä on niin alhainen, että yhden vastaajan vastaukset vaikuttavat tilastoihin merkittävästi. Vertailin eri sukupuolten välisiä vastauksia keskenään, mutten tehnyt tarkempaa tutkimusta tai eriteltyt vastauksia opinäytetyössäni, koska vastaajamäärät olivat niin epätasaiset, eikä huomattavia eroja vastauksissa ilmennyt.

Myös koulutusohjelmien välillä oli selkeä ero vastaajamäärissä, mikä on myös ymmärrettävää, sillä yhteisöpedagogeja on Jyväskylässä huomattavasti enemmän kuin kulttuurituottajia, eikä Jyvo koske suoranaisesti kulttuurituottajia. Ryhmien välillä oli kuitenkin muutamia mielenkiintoisia huomioita, jotka halusin nostaa esille. Yhteisöpedagogeista 15 eli noin 65 % vastaajista vastasi kuuluvansa johonkin ammattiliittoon. Kulttuurituottajilla vastaava luku oli viisi seitsemästä eli noin 71 %. Ero ei merkittävän suuri ja on myös mahdollista, että kulttuurituottajista, joille kysely ei ole niin suoraan kohdistettu kuin yhteisöpedagogeille, ovat vastanneet sellaiset henkilöt, joille aihe on entuudestaan tuttu tai tärkeä. Tämä on kuitenkin myös mahdollista yhteisöpedagogien kohdalla, joten todellista eroa koulutusohjelmien liittoihin kuulumisesta ei voida kysymyksen perusteella kertoa. Paljon huomattavampi ero on kuitenkin työelämätietouden kohdalla. Kyselyssä kysyttiin, että saako vastaaja mielestään tarpeeksi työelämätietoutta koulusta. Yhteisöpedagogeista noin 69 % vastasi vaihtoehdon ”ei” tai ”en osaa sanoa” (Kuvio 6). Kulttuurituottajista puolestaan 57 % koki saaneensa koulusta tarpeeksi työelämätietoutta (Kuvio 7). Tähän saattaa toki vaikuttaa koulutusohjelmien erilainen luonne. Kulttuurituottajat ovat todella paljon tekemisissä erilaisten projektien ja lakien kanssa, joissa työelämätietoutta tulee mukana.

Kuvio 6: Saatko koulusta tarpeeksi työelämä tietoutta? (Yhteisöpedagogit)

Kuvio 7: Saatko koulusta tarpeeksi työelämä tietoutta? (Kulttuurituottajat)

Samanlainen ero näkyi myös kysymyksessä, jossa kysyttiin kokemusta omasta opiskeluhyvinvoinnista ja työelämä tietoudesta. Kulttuurituottajista kaikki vastaajat olivat vastanneet kokevansa työelämä tietoutensa keskinkertaiseksi tai hyväksi ja opiskeluhyvinvointinsa vähintään keskinkertaiseksi (Taulukko 2). Yhteisöpedagogien kesken vastaukset jakautuivat laajemmin ja molemmissa osa-alueissa keskiarvo oli kulttuurituottajia matalampi (Taulukko 3). Tähän kuitenkin saattaa vaikuttaa myös suuri ero vastaajamäärissä. Muissa kysymyksissä ei esiintynyt huomattavia eroja.

Taulukko 2: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämä tietouttesi? (Kulttuurituottajat)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinkertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	0	0	3	3	1	7	3,71
Työelämä tietouttesi	0	0	3	4	0	7	3,57
Yhteensä	0	0	6	7	1	14	3,64

Taulukko 3: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhuvinvointisi ja työelämätietoutesi?

(Yhteisöpedagogit)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhuvinvointisi	1	5	6	11	0	23	3,17
Työelämätietoutesi	1	4	6	11	1	23	3,3
Yhteensä	2	9	12	22	1	46	3,24

Vuosikursseja vertaillaessa yhdistin vuosikurssit 2013 ja 2014, sillä vuoden 2013 vastaajia oli vain yksi. Lisäksi näiden aloitusvuosien opinnot ovat olleet yhteneväisemmät kuin myöhemmillä vuosikursseilla. Harkitsin myös vuosien 2015 ja 2016 yhdistämistä, mutta vastauksien välillä oli sen verran suuria eroavaisuuksia, että halusin tutkia niitä mieluummin erillään. Ammattiliittoihin kuulumisen välillä oli melko yllättäviäkin eroja. Vuosina 2013 ja 2014 aloittaneista 9 eli noin 64 % kuuluu liittoon. Luku on hyvin lähellä kaikkien vastaajien prosenttia. Vuonna 2015 aloittaneista kuitenkin seitsemän kahdeksasta eli noin 88 % kuului liittoon. Kyselyn perusteella on mahdotonta päätellä, mistä näin iso ero johtuu. Onko kyse sattumasta vai ovatko ammattiliitot olleet paremmin esillä kyseisen vuosikurssin opinnoissa? Vuonna 2016 aloittaneista puolet kuului liittoon ja puolet ei. Matalampi luku on ymmärrettävä, sillä opiskelut ovat melko alkuvaiheessa, eikä valmistumisesta ja työelämästä tarvitse vielä hetken murehtia.

Tyytyväisyys työelämätiedon saantiin koulun kautta on kyselyn mukaan korkeampi myöhemmin aloittaneilla. Vuonna 2013 ja 2014 aloittaneista vain neljä vastaajaa eli noin 29 % koki saavansa koulusta tarpeeksi työelämätietoutta. Vuonna 2015 aloittaneiden kohdalla luku oli noin 38 % ja vuonna 2016 aloittaneiden 50 %. Kysymyksen perusteella voidaan siis olettaa, että joko tässä asiassa on edistytty koulun puolelta tai sitten aikaisempien vuosien opiskelijat ovat epävarmempia valmistumisen lähes-tyessä tai kokevat saaneensa riittämättömästi tietoa.

Opiskeluhuvinvoinnin kohdalla suunta oli kuitenkin toinen. Siinä missä hyvinvointia edistävät asiat olivat kaikkien vuosikurssien kohdalla hyvin samankaltaiset, oli heikentävissä asioissa isoja eroja. Aika ja raha olivat kaikilla vuosikursseilla suurimpia huolenaiheita, mutta muissa kohdissa oli eroja. Vuosina 2013 ja 2014 aloittaneis-

ta huolestutti selkeästi myöhempiä vuosikursseja enemmän valmistumisen jälkeinen aika, mikä on täysin loogista valmistumisen lähestyessä. 2015 aloittaneilla vastauksissa korostui opintojen haasteellisuus, itsenäiset opinnot ja kontaktien vähyys. Olin hieman yllättynyt, ettei kontaktien vähyttä mainittu vuonna 2016 aloittaneiden joukossa, sillä heidän kohdallaan kontaktiopetusta on vähennetty entisestään. Sen sijaan heillä ajan ja rahan lisäksi suurimmat huolenaiheet olivat terveys ja yksinäisyys, joista molemmat esiintyivät 50 prosentissa vastauksista. Tämä näkyi myös kysymyksessä kokemuksesta omasta opiskeluhyvinvoinnista ja työelämätietyudessa (Taulukot 4, 5 & 6). Keskiarvo molemmissa kohdissa laski mitä uudempi vuosikurssi oli kyseessä. Työelämätietyden kohdalla tämä on hieman ristiriitaista, sillä aikaisemmassa kysymyksessä uudemmat opiskelijat olivat vanhempia vuosikursseja enemmän sitä mieltä, että koulu tarjoaa tarpeeksi työelämätietyttä. Pohdin tätä ja muita kyselyssä esiin tulleita asioita tarkemmin luvussa 5

Taulukko 4: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämätietytesi?
(2013 & 2014 aloittaneet)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinkertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	0	2	5	6	1	14	3,43
Työelämätietytesi	0	1	5	7	1	14	3,57
Yhteensä	0	3	10	13	2	28	3,5

Taulukko 5: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämätietytesi?
(2015 aloittaneet)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinkertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	0	1	4	3	0	8	3,25
Työelämätietytesi	0	1	2	5	0	8	3,5
Yhteensä	0	2	6	8	0	16	3,38

Taulukko 6: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämätiätoutesi?
(2016 aloittaneet)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	1	2	0	5	0	8	3,13
Työelämätiätoutesi	1	2	2	3	0	8	2,88
Yhteensä	2	4	2	8	0	16	3

Viimeisenä vertailukohtana oli ammattiliittoon kuuluminen tai kuulumattomuus. Tästä näkökulmasta halusin tarkastella lähinnä työelämätiätouden merkitystä. Olin oletta-
nut, että ammattiliittoon kuuluvat kokisivat työelämätiätoutensa paremmaksi kuin liit-
toon kuulumattomat, mutta näin ei kuitenkaan ollut. Liittoon kuuluvat olivat tyytyväi-
sempiä koulusta saatuun työelämätiätöön ja ”kyllä” -vaihtoehdon oli vastannut 40
prosenttia vastaajista kun taas liittoon kuulumattomien kohdalla prosenttiluku oli vain
30. Kuitenkin oma kokemus työelämätiätöudesta oli liittoon kuulumattomilla keskiar-
voisesti parempi kuin liittoon kuuluvilla (Taulukot 7 ja 8). Tämä oli omasta mielestäni
jopa hieman hämmäntävää.

Taulukko 7: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämätiätoutesi?
(Ammattiliittoon kuuluvat)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	1	3	7	8	1	20	3,25
Työelämätiätoutesi	1	3	5	11	0	20	3,3
Yhteensä	2	6	12	19	1	40	3,27

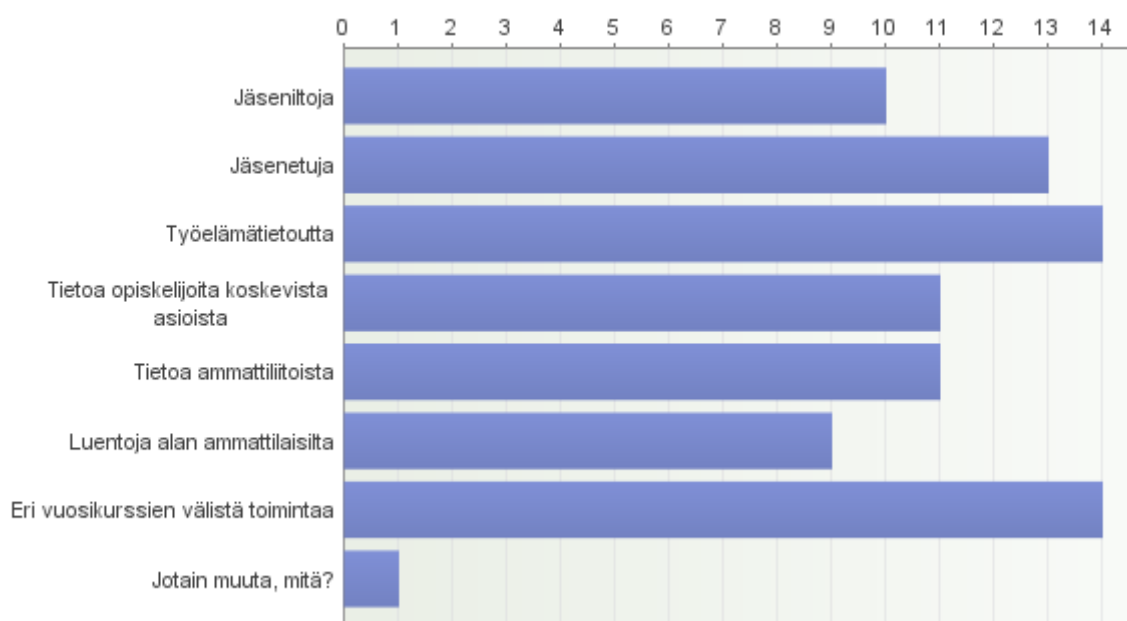
Taulukko 8: Kuinka hyväksi koet oman opiskeluhyvinvointisi ja työelämätiätoutesi?
(Ammattiliittoon kuulumattomat)

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Opiskeluhyvinvointisi	0	2	2	6	0	10	3,4
Työelämätiätoutesi	0	1	4	4	1	10	3,5
Yhteensä	0	3	6	10	1	20	3,45

4.3 Toivomuksia Jypon toiminnasta

Kyselyn lopussa oli kaksi kysymystä liittyen opiskelijajärjestö Jypon toimintaan. Näiden yhteydessä selitettiin lyhyesti, mikä Jypo on. Molemmat olivat vapaaehtoisia kysymyksiä, sillä Jypon toiminta ei suoraan koske kulttuurituottajia, joille kysely oli myös avoin. Ensimmäiseen vaihtoehtokysymykseen oli vastannut 25 vastaajaa ja toiseen avokysymykseen 14 vastaajaa. Ensimmäinen kysymys koski sitä, millaista toimintaa Jypolta kaivataan. Kysymyksessä oli erilaisia vaihtoehtoja sekä avoin kohta. Vastusmääriä ei ollut rajoitettu. Kuviossa 8 on kuvattu kaikki vastaukset. Eniten vastauksia sai työelämätietous ja eri vuosikurssien välinen toiminta (56 % vastauksista). Kaikkiin muihinkin vaihtoehtoihin oli vastannut vähintään kolmannes vastaajista. Avoimia vastauksia tuli yksi, jossa sanottiin, ettei tiedä millaista toimintaa haluaisi.

Kuvio 8: Millaista toimintaa kaipaisit Jypolta?

Toisessa kysymyksessä kysyttiin, että miten Jypo voisi edistää opiskeluhyvinvointia. Kysymys oli täysin avoin, mutta sitä kautta tuli monia hyviä ideoita. Erityisesti esiin nousi vertaistuen merkitys ja useammassa vastauksessa toivottiin Jypon järjestävän erilaisia vertaistukiryhmiä tai -iltoja. Esimerkiksi opinnäytetöiden tekoon ehdotettiin vertaisryhmää, mikä kertoo siitä, että opiskelijat kaipaavat tukea ja vinkkejä nimen-

omaan samassa tilanteessa olevilta ihmisiltä. Toista samassa tilanteessa olevaa on helpompi ymmärtää ja kannustaa eteenpäin.

”Uskon, että vertaistuen saaminen ja alan ihmisten kokemusten kuuleminen lisäävät realistisia odotuksia työelämästä. Sitä kautta osaisi valmistautua työelämäänkin, eli ehkä opinnoistakin saisi enemmän irti. Meidän ala tuntuu olevan niin laaja, että ei ehkä edes tajua, mitä kaikkea siellä voi tulla vastaan.”

”Jypo voisi ottaa asiakseen järjestää vertaistukiryhmiä opiskelijoiden keskuudessa (esim. mielenterveys, opiskelu, sairaudet). On paljon opiskelijoita, jotka hyötyisivät nimenomaisesta toiminnasta - tämä itsessään auttaisi jaksamaan myös opinnoissa.”

”Tai vaikka opinnäytetyöhön liittyviä vertaistuki-iltoja, keskustelu on aina hyvästä ja helpottaa stressiä”

Myös opiskeluun ja työelämään liittyvistä asioista toivottiin tukea.

”Pyrkimällä vaikuttamaan asioihin jotka yleisesti huonontavat esim opiskelumotivaatiota ja hyvinvointia opiskelujen aikana.”

”Esimerkiksi piilotyöpaikoista keskustelu, sekä sen vahvistaminen, että varmuus omasta ammatillisesta suunnasta kasvaisi. Yhteisiä liikuntamahdollisuuksia voisi olla enemmänkin.”

”Lisätä tietoa työelämäasioissa ja auttaa verkostoitumisessa.”

Osassa vastauksista kävi myös ilmi, ettei Jypo ole vielä kovin hyvin opiskelijoiden tiedossa. Tämä on täysin ymmärrettävää, sillä se on perustettu niin hiljattain, eikä sen toiminta ole päässyt vielä täysin palkein liikkeelle. On kuitenkin hyvä, että vastaajat ovat olleet rehellisiä ja kertoneet, etteivät ole täysin tietoisia siitä, mitä kaikkea Jypo voisi tehdä. Eräs vastaaja koki myös, ettei Jypo pysty vaikuttamaan opiskeluhyvinvointiin.

”Vaikea sanoa kun ei tiedä hirveästi Jypon toiminnasta vielä. Varmaan jotain iltamia olisi kiva olla, jotain yhteisöllistä toimintaa opiskelijatovereiden kanssa.”

”No itse en ainakaan millään tavalla ajatellut, että Jypo tekisi sellaisen asian eteen jotain. Joten kenties lisäämällä tietoisuutta Jypostä ja mitä kaikkea se tekee?”

”En usko että Jypo voi lisätä opiskeluhyvinvointiani. Luulen, että suurimmalla osalla opiskeluhyvinvointiin vaikuttaa jatkuvasti yleistyvät mielenterveysongelmat ja jatkuva kiireen tunne. Ei siihen oikein opiskelijajärjestö voi vaikuttaa.”

Nämä avoimet vastaukset ovat Jypon toiminnan kannalta erittäin arvokkaita ja niitä tullaan varmasti hyödyntämään syksyn toimintaa suunnitellessa. Käsittelen vastauksista nousseita ajatuksia ja jatkotoimenpiteitä enemmän seuraavassa luvussa.

5 POHDINTA

Laatimani kyselyn vastaukset eivät kaikki kulkeneet oletusteni mukaan. Kuten aikaisemmin mainitsin, minua hämmensivät työelämätietoa koskevat vastaukset. Ristiriitaa oli sekä koulussa saadun työelämätiedon ja oman kokemuksen välillä että ammattiliittoon kuuluvien ja kuulumattomien välillä. Eri vuosikurssien välillä tyytyväisyys koulusta saatuun ja omaan kokemukseen työelämätietoudesta vaihteli suuresti ja liittoon kuuluvat kokivat saavansa koulusta paremmin työelämätietoutta kuin liittoon kuulumattomat, mutta kokivat oman työelämätietonsa huonommaksi. Tietysti näin pienessä vastaajamäärässä yksilöiden vastaukset korostuvat, jolloin kaikkia kohtia ei voida yleistää. Eri ihmiset myös kokevat asiat eri tavoin ja ovat saattaneet ajatella myös kyselyn kysymykset eri tavoin. Esimerkiksi vuonna 2013 ja 2014 aloittaneet ovat voineet ajatella koulun antaneen liian vähän työelämätietoutta, koska heidän kohdallaan valmistuminen ja sen myötä työelämä ovat jo niin lähellä. On siis mahdollista, että koulusta saadun työelämätietouden määrä on ollut sama kuin myöhemmillä vuosikursseilla, mutta valmistumisen lähestyessä se on koettu liian vähäiseksi. On toki myös mahdollista, että työelämätietoutta on lisätty opetuksessa, mikä olisi erittäin positiivinen asia.

Mutta miksi myöhempien vuosikurssien oppilaat kokevat oman työelämätietoutensa huonompana, vaikka ovat kokeneet saavansa koulusta tarpeeksi tietoutta? Uskon, että varsinkin vuonna 2016 aloittaneilla oma kokemus työelämätiedosta voi olla heikko, sillä heillä ei ole ollut vielä kuin mahdollisesti yksi harjoittelu. Kesätyötkin ovat kyselyn aikana olleet vasta edessäpäin. Koska vastaajien ikää ei kyselyssä kysytty, ei voida tietää, onko vastaajien joukossa ollut paljon suoraan toisen asteen opinnoista tulleita, jolloin työelämätietous on luonnollisesti vähäisempää kuin useita vuosia töitä tehneiden joukossa. Ainakin omalla kohdallani, suoraan lukiosta tulleena opiskelijana, harjoittelut ovat tuoneet paljon varmuutta työelämätietoihin ja -taitoihin, jonka

vuoksi koen itse oman työelämä tietouteni paremmaksi kuin mitä koulun alussa tunsin.

Ammattiliittoon kuuluvien huonompi kokemus työelämä tietoudesta verrattuna liittoon kuulumattomiin on kuitenkin asia, mitä minun on hankala ymmärtää. Kukaan liittoon kuuluvista ei ole kokenut omaa työelämä tietouttaan erittäin hyväksi, mutta yksi vastaaja on kokenut sen erittäin huonoksi. Liittoon kuulumattomista kukaan ei kokenut työelämä tietouttaan erittäin huonoksi. Toki jälleen vähäinen vastaajamäärä vaikuttaa tuloksiin varmasti, mutta silti ero on mielestäni erikoinen. Itse ammattiliittoon liittyessäni kuulin ja opin monia asioita, mitä en ennen liittoa tiennyt. Esimerkiksi työttömyyteen ja työntekijän oikeuksiin liittyvä tieto kasvoi liittoon liittymisen myötä. Voi myös olla, että tässä asiassa ”tieto lisää tuskaa”, jolloin oma työelämä tietous koetaan huonoksi, koska se terminä käsittää niin paljon asiaa. Toisaalta moni opiskelija liittyy liittoon erilaisten kannustimien, kuten ilmaisten leffalippujen ja jäsenetujen houkuttelemana. He eivät siis välttämättä tutustu liiton toimintaan sen kummemmin tai osallistu toimintaan mitenkään. Jäsenmaksukin saattaa jäädä maksamatta, jos siitä saatavaa hyötyä ei ymmärretä. Tästä syystä osa liittoon kuuluvista saattaa kokea oman työelämä tietoutensa huonoksi, koska he eivät ole käyttäneet liittoa hyödyksi sen kehittämisessä. Tämä ei ole kuitenkaan opiskelijan omaa tyhmyyttä vaan lähinnä tietämättömyyttä. Liittoon kuulutaan, mutta ei tiedetä ja tunneta kaikkea sitä, mitä jäsenyydestään voisi hyötyä. Tämä ei kuitenkaan selitä ammattiliittoon kuulumattomien parempaa kokemusta omasta työelämä tietoudesta. Uskon, että tässä vastaajamäärässä vastaajiin on yksinkertaisesti vain osunut henkilöitä, jotka ovat kokeneet oman tietoutensa hyväksi. Ammattiliittoon kuulumattomuus ei siis ole mitenkään selittävä tekijä. On myös hyvin mahdollista, että osa liittoon kuulumattomista kokee oman tietämyksensä niin hyväksi, ettei koe tarvitsevansa liiton tukea ainakaan vielä opiskeluiden aikana.

Omasta mielestäni työelämä tietoutta ja sen vaihtelevuutta huolestuttavampi asia kyselyni tuloksissa on kuitenkin opiskeluhyvinvoinnin laskeminen vuosikurssien välillä. Joku asia opinnoissa on muuttunut huonompaan suuntaan, jos opiskelijoiden kokemus opiskeluhyvinvoinnista laskee vuosi vuodelta. Ilmiö ei tule esiin ainoastaan kyselyn tuloksissa, vaan asiasta on ollut puhetta jo aikaisemmin esimerkiksi vielä tutorina toimiessani. Luokkahenki uudemmilla vuosikursseilla ei ole ollut yhtä hyvä kuin aikai-

semmin ja esiin on tullut jopa kiusaamistapauksia. Myös kyselyni vastauksissa opiskeluhyvinvointia edistävässä asioissa luokkahenki -vaihtoehdon vastaajamäärät laskivat mitä uudempaa vuosikurssia vastaajat olivat. Tämän lisäksi vuonna 2016 aloittaneiden opiskeluhyvinvointia heikentävissä tekijöissä yksinäisyys korostui huomattavasti muita vuosikursseja enemmän.

Mistä tämä ero sitten johtuu? Entisenä tutorina olen ollut mukana uusien opiskelijoiden koulun aloituksessa, ja siihen liittyvät tapahtumat, kuten yhteisöllisyysleiri ja yhteiset lukuvuoden avajaiset ovat pysyneet samoina. Ainakin oma kokemus näistä tapahtumista aikoinaan oli erittäin positiivinen ja ne on koettu myös yleisesti toimiviksi. Jotain muutosta on kuitenkin tapahtunut, kun samoilla keinoilla ei enää saada samoja tuloksia aikaan. Vuonna 2016 aloittaneista kukaan ei ollut myöskään vastannut opiskeluhyvinvointia edistäväksi asiaksi ketään koulun henkilökunnasta tai tutoreista. Muiden vuosikurssien kohdalla lehtorit ja opintosihteerit esiintyivät vastauksissa. Henkilökunta on ainakin kyselyn tulosten perusteella jäänyt aikaisempaa etäisemmäksi, mitä en oikeastaan ihmettele. Kontaktiopetusta on vähennetty jatkuvasti ja suuri osa lehtoreiden ajasta menee erilaisten hankkeiden parissa. Opiskelijoiden henkilökohtaiseen valmennukseen ei työajassa ole tunteja jäljellä, jolloin on lehtorista kiinni, käyttääkö hän siihen omaa aikaansa. Itsenäisen opiskelun lisääntyessä myös ryhmäkontaktit vähenevät, jolloin koulutöiden kanssa saattaa jäädä yksin. Opiskelijat haluaisivat mieluummin kontaktiopetusta ja vuorovaikutusta kuin itsenäistä esseiden puurtamista. Tähän on kuitenkin hyvin vaikea vaikuttaa, jos lehtorit eivät saa enempää tunteja opetukseen. Sen sijaan pitää keksiä jotain muita keinoja, jotta opiskeluhyvinvointi ei jatka laskemistaan ja aiheuta pahimmillaan opintojen keskeyttämisistä.

5.1 Jypon toiminnan kehittäminen

Jypon kannalta kyselyssäni selvinneet tulokset ovat erittäin arvokkaita. Jypoon suoraan liittyvien kysymysten lisäksi myös muiden kysymyksien vastauksista voidaan ottaa vinkkejä Jypon toimintaan. Esimerkiksi luokkahengen parantaminen, yksinäisyyden torjuminen ja itsenäisessä opiskelussa auttaminen ovat asioita, joihin Jypo voi vaikuttaa omalla toiminnallaan. Tällä hetkellä opiskelijoiden tukena koulun henkilökunnan ja terveydenhuollon lisäksi on ollut koko Humakin yhteinen opiskelijakunta

HUMAKO, jonka alaisena tutorit ja paikallisjaostot toimivat. HUMAKO määrittelee toiminnalleen tietyt raamit, joita jokainen kampus noudattaa tahollaan. Sama malli ei kuitenkaan välttämättä kaikille sovi, joten sen rinnalle on virkistävää saada myös muita vaihtoehtoja. Jypon kaltaiset paikallisjärjestöt voivat olla juuri tällaisia. Tarkoitus ei missään tapauksessa ole jyrätä HUMAKOn yli, vaan täydentää heidän toimintaansa ja tehdä yhteistyötä. Jos esimerkiksi joku opiskelija ei koe HUMAKOn toimintaa omakseen, voi hän kokeilla Jypon toimintaa. Oikein aktiivinen opiskelija voi olla mukana molemmissa. Jypon on siis yksi uusi mahdollisuus ja tukiverkko opiskelijoille, joka tuo hyvinvointiin omanlaista näkökulmaa esimerkiksi työelämätietyden avulla. Erilaisten tapahtumien ja illanistujaisien ohella pyritään tuomaan esille ammattiliittojen mahdollisuuksia ja niiden tarjoamia etuja tai käsittelemään jotain muuta etukäteen mietittyä teemaa. Erilaiset tietoisuuskäytännöt toimivat parhaiten jonkun mukavan tekemisen ohessa, jolloin paikalla on jo valmiiksi väkeä. Luentomaiset ohjelma-numerot eivät välttämättä opiskeluun liittyvien luentojen ohessa saavuta suurta suosiota.

Kyselyssä Jypolta toivottiin eniten nimenomaan työelämätietyttä ja eri vuosikurssien välistä toimintaa. Varsinkin jälkimmäinen on asia, jonka tarve on huomattu yleisesti. Vuosikurssit ovat todella erillään toisistaan, eikä eri luokkien opiskelijoita välttämättä edes tunnista. Lisäksi opiskelu tapahtuu kahdella eri kampuksella, jolloin vuorovaikutus vähenee entisestään. Jypon järjestämiin tapahtumiin ovat tervetulleita kaikkien vuosikurssien oppilaat ja hallitukseen pyritään saamaan edustajia kaikista vuosikursseista. Vuorovaikutus eri vuosikurssien välillä mahdollistaa uusien verkostojen syntymisen, ja kokemusten jakamisen. Kyselyn vastauksissa tuli myös vahvasti esiin vertaistuen merkitys. Erilaista vertaisryhmätoimintaa kaivataan, koska kokemuksia ja ajatuksia on paljon helpompi jakaa vertaistensa kanssa. Tämä ajatus oli huomioitu jo ennen kyselyä ammattiliittotietoutta miettiessä. Vertaisen on helpompi kannustaa mukaan liittoon, kun elämäntilanne ja siten esimerkiksi jäsenmaksu ja edut ovat samoja. Vertaistyöskentely auttaisi myös itsenäisissä opiskeluissa. Erilaiset ”läksykerhot” mahdollistavat tehtävien tekemisen pohtimisen ryhmässä, jolloin tehtävien kanssa ei tarvitse tuskailia yksin. Tällaista toimintaa aiomme ehdottomasti järjestää esimerkiksi uusille opiskelijoille ja opinnäytetyötään aloittaville. Tuki luo turvaa ja varmuutta siitä, että on tekemässä asioita oikein.

Tutoreiden ja jaoston kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi Jypo pyrkii tekemään yhteistyötä muiden kampusten paikallisjärjestöjen kanssa. Tämä mahdollistaa vielä laajemman verkostoitumisen ja kokemusten jakamisen. Nuolen paikallisjärjestöjä on tällä hetkellä Jyväskylän lisäksi Turussa sekä pääkaupunkiseudulla ja Kuopioon selaista ollaan suunnittelemassa. Toiminta muissa kaupungeissa on aktiivista ja yhteistyöhön suhtaudutaan todella positiivisesti. Kampusten välistä toimintaa ei kovin paljoa ole aikaisemmin Humakissa ollut, joten on hienoa päästä tekemään yhteistyötä paikallisjärjestöjen avulla. Tällainen yhteistyö helpottaa esimerkiksi kampusvaihtojen kohdalla. Niihin on paljon helpompi lähteä, jos vaihtokampuksella on jo entuudestaan tuttuja ihmisiä. Kampusten välistä yhteistyötä on jo lähdetty kehittämään ja syksyllä on luvassa yhteinen gaala Turussa. Mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä myös muihin paikallisiin kouluihin pyritään järjestämään, jotta saman kaupungin eri korkeakoulujen opiskelijat pääsisivät tutustumaan toisiinsa.

Opiskeluhyvinvoinnin, kampusten välisen yhteistyön, vertaistuen sekä muiden kyselyssä ja tässä opinnäytetyössä esiin tulleiden seikkojen lisäksi Jypoon tulee kuitenkin muistaa myös roolinsa ammattiliiton jäsenjärjestönä ja työelämätiedon tärkeys. Vaikka kyselyni vastaajista kaksi kolmesta kuului ammattiliittoon, on silti edelleen paljon opiskelijoita, jotka eivät kuulu liittoon. Monella syynä on se, ettei tiedä mihin liittoon kannattaisi liittyä tai mitä hyötyä siitä olisi. Jypoon perustehtäviin kuuluu lisätä opiskelijoiden tietoutta Nuolesta ja siihen liittymisen eduista, joten sitä ei pidä muun toiminnan yhteydessä unohtaa. Lisäksi työelämätietouden lisääminen edistää opiskeluhyvinvointia, joten siltäkin kannalta tämä perustehtävä on hyvä muistaa.

5.2 Jatkotutkimukset

Koska laatimani kyselyn vastaajamäärä oli niin suppea, se ei anna kovin laajaa ja todenmukaista kuvaa Humakin opiskelijoiden opiskeluhyvinvoinnin ja työelämätietouden tilasta. Tämä avaa mahdollisuuden erilaisille jatkotutkimuksille. Vastaava kysely voitaisiin esimerkiksi toteuttaa kaikissa Humakin alueyksiköissä, joissa opiskelijajärjestöjä toimii. Tämä mahdollistaisi alueyksiköiden välisen vertailun, josta voisi nähdä, onko eri paikkakunnilla suuria eroavaisuuksia. Toinen mahdollisuus olisi, että kysely toteutettaisiin tietyin väliajoin, jolloin nähtäisiin, onko Jypolla ollut vaikutusta

esimerkiksi työelämä­tietouden kehittymiseen. Mielenkiintoista olisi myös tietää, että ovatko opiskelijajärjestöt lisänneet opiskelijoiden aktiivisuutta liittyä ammattiliittoon.

Opinnäytetyöni menee sekä Jypon hallituksen että muiden Nuolen opiskelijajärjestöjen luettavaksi, joten on mahdollista, että sieltä joku tarttuu ideaan tämän tutkimuksen edistämässä. Uskon myös, että Nuoli hyötyisi siitä, että tutkimusaineistoa olisi eri kaupungeista. Kysely ei ole mitenkään erityisesti spesifioitu koskemaan juuri Humakia, joten sitä voitaisiin hyödyntää myös muissa kuin Humakin opiskelijajärjestöissä, jolloin saataisiin vertailupohjaa myös täysin eri kouluista.

Tällä hetkellä Humakin koulutusohjelmista vain yhteisöpedagogeilla on omia paikallisia järjestöjä. Tähän vaikuttaa suuresti se, että Nuoli on ollut itse niin aktiivisesti ajassa niiden perustamista. Jos opiskelijajärjestötoiminta saadaan vakiintumaan kunnolla, uskon että innostusta vastaavaan toimintaan löytyisi myös kulttuurituottajilta ja tulkeilta. Jatkotutkimusta voitaisiin tehdä siis myös siitä, miten tällainen vastaava malli toimisi muissa koulutusohjelmissä.

6 ARVIOINTI

Hyvä opinnäytetyö­aihe on ajankohtainen, opintoihin liittyvä ja työelämä­kontakteja hyödyntävä (Vilkka & Airaksinen 2003, 16). Koen opinnäytetyöni täyttäneen kaikki nämä kohdat hyvin. Työ tuli tilauksena työelämän puolelta, jossa uudet opiskelijajärjestöt olivat hyvin ajankohtaisessa asemassa. Työlle oli siis tarve ja Jypo olisi luultavasti perustettu jotain toista kautta, jos emme olisi siitä koppia ottaneet. Aihe liittyy myös selkeästi järjestöpuolen opintoihin, ja olenkin oppinut opinnäytetyöni aikana valtavasti järjestötoiminnasta. Koen opinnäytetyön vahvistaneen jo olemassa olevaa tietoa ja tuoneen myös itselleni kokonaan uutta tietoa. En myöskään kokenut ongelmalliseksi sitä, etten ollut itse käynyt järjestötyön suuntautuvia opintoja, sillä sain tarvittavaa tukea sekä Munkilta että opinnäytetyöni ohjaavalta lehtorilta. Uskon, että opinnäytetyölleni on pikemminkin ollut vahvuus, että taustalla ovat vaikuttaneet sekä nuoriso- että järjestötyön suuntautumisopinnot.

Opinnäytetyöni ei jää valmistumisen jälkeen vain arkistojen syövereihin, sillä se on tuottanut jotain konkreettista. Jypo jatkaa toimintaansa ja tulee toivottavasti tulevaisuudessa kasvamaan ja vakiinnuttamaan paikkansa. Laatimamme opas menee suoraan Nuolen käyttöön ja siitä on toivottavasti apua uusille opiskelijajärjestöille. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulle on juuri perustettu uusi opiskelijajärjestö ja Kuopioon ollaan sellaista perustamassa, joten opas on hyvin ajankohtainen. Kyselystäni saatua tietoa puolestaan hyödynnetään Jypin toiminnan kehittämisessä ja myös oppaassa, joten sekään ei jää vain sanoiksi paperille. Aion myös välittää opinnäytetyöni Jyväskylän kampuksen tutoreille ja hyvinvointiryhmälle, sillä uskon kyselyn tulosten hyödyttävän myös heitä.

Opinnäytetyö on oppimisprosessi, jonka aikana suunnitelmat yleensä elävät ja muuttuvat. Näin kävi myös oman opinnäytetyöni kohdalla ja opinnäytetyöni muovautui ja tarkentui jatkuvasti ajan kuluessa. Tämä on mielestäni täysin ymmärrettävää, sillä idea opinnäytetyöstä sai alkunsa lähes vuoden opinnäytetyön valmistumista aikaisemmin. Olen siis ehtinyt hyvän aikaa pyöritellä erilaisia ideoita päässäni. Kuitenkin täysin lopullinen muoto ja sisältö tarkentuivat vasta opinnäytetyötä kirjoittaessani. En ollut tehnyt itsellenikään täysin selväksi, että oliko opinnäytetyöni produkti perustettu järjestö Jypo vai laatimamme opas. Jälkeenpäin ajateltuna tuntuu jopa hieman hölmöltä, etten ollut tarkentanut asiaa hyvissä ajoin, vaikka kyseessä oli niin keskeinen asia. Meiltä tilattu työ oli kuitenkin nimenomaan Jypin perustaminen, ja siitä päätimme alun alkaenkin tehdä samalla opinnäytetyömme. Laatimamme opas toi siis lähinnä lisäarvoa Jypin toiminnalle sekä opinnäytetöillemme. Tarkempaan suunnitteluun olisi siis oman työni kohdalla ollut tarvetta ja siihen olisi pitänyt malttaa käyttää vielä enemmän aikaa.

Suunnittelun lisäksi ja siihen myös vahvasti liittyen, olisin kaivannut työlleni enemmän lähdekirjallisuutta tueksi. Tiedonhankinnassani oli jonkin verran puutteita ja siihen olisi pitänyt käyttää enemmän aikaa. En myöskään aina löytänyt haluamiani tai tarpeeksi ajankohtaisia lähteitä. Koen kuitenkin, että löytämäni lähteet ovat olleet hyviä ja luotettavia. Lähdemateriaalit ovat myös monipuolisia. Varsinkin käyttämäni menetelmät olisivat kaivanneet enemmän teoriatietoa taustalleen, sillä esimerkiksi kyselyn kohdalla tajusin vasta jälkikäteen asioita, joita olisi voinut tehdä toisin. Esimerkiksi

vastaajien ikää olisi ollut fiksua kysyä tulosten vertailun kannalta. En myöskään osannut mielestäni hyödyntää benchmarkingia niin hyvin kuin olin alun perin ajatellut.

Kaiken kaikkiaan olen kuitenkin tyytyväinen opinnäytetyöhöni. Olen pystynyt työstämään sitä melko tasaisesti, eikä suurempia kriisejä ole prosessin aikana tullut. Myös aikataulu on pitänyt suurimmaksi osaksi hyvin ja yhteistyö Munikin ja Nuolen kanssa on ollut sujuvaa. Haastavinta työssäni on ollut aiheen rajaaminen, sillä opiskeluhyvinvointia ja työelämä tietoutta olisi voinut tutkia niin monesta näkökulmasta. Koen kuitenkin, että sain lopullisen työni aiheet rajattua hyvin. Palkitsevinta opinnäytetyötä tehdessä on ollut Jypon perustamisen onnistumisen lisäksi lukuisat uudet kontaktit. Olen saanut kontakteja sekä työelämästä että muista opiskelijoista erityisesti opiskelutoimikunnan kautta. Opinnäytetyöni on siis hyödyttänyt minua muutenkin kuin vain kirjallisen työn verran. Olenkin erittäin tyytyväinen siihen, että valitsin toiminnallisen opinnäytetyön, vaikka se on vaatinut paljon työtä ja aikaa.

6.1 Tilaajan palaute

Opinnäytetyöni tilaaja Nuoli ry on antanut työstäni erittäin hyvää palautetta. Konkreettiset tulokset eli Jypo ja perustamisopas vastaavat Nuolen mukaan erinomaisesti työelämätilauksen tarkoitusta ja ne hyödyttävät suoraan Nuolen toimintaa. Opinnäytetyöni on vahvistanut Nuolen käsityksiä nuorten suhtautumisesta ammattiliittoihin ja siitä, että ne koetaan arjessa hieman etäisiksi. Tässä asiassa vertaisilta tuleva tieto auttaa tietoisuuden lisäämistä ja vastaanottamista. Opiskelijajärjestöt tavoittavat opiskelijat helpommin ja tehokkaammin kuin ammattiliiton omat edustajat, sillä opiskelijajärjestöjen edustajat ovat samassa tilanteessa kuin opiskelijat itse. Nuoli kokee työni teemat, opiskeluhyvinvoinnin ja työelämä tietouden, luonteviksi ja toimiviksi opiskelijajärjestön tavoitteiden ja toiminnan osiksi. Ammattiliitot pyrkivät edistämään työntekijöidensä työhyvinvointia, joten on luonnollista, että opiskelijajärjestöt pyrkivät tähän opiskelijoiden keskuudessa. Myös kyselystä saadut tulokset ja tilastot ovat Nuolen mielestä mielenkiintoisia ja hyödyllisiä sekä Jypon että Nuolen toiminnan kannalta.

Saamani palaute Nuolelta vahvistaa omaa tunnettani siitä, että opinnäytetyöni on tarpeellinen ja hyödyttää tilaajaa. Koen onnistuneeni täyttämään tilaajan toiveet opinnäytetyön suhteen ja tehneeni oikeasti hyödyllistä työtä. Yhteistyöni Nuolen kanssa tulee jatkumaan vielä opinnäytetyöni valmistumisen jälkeenkin, sillä sekä Jypon että Nuolen opiskelijatoimikunnan hallituskausi jatkuu vielä vuoden 2017 loppuun. Uskon myös, että yhteistyö tulee jatkumaan ainakin jossain merkeissä myös hallituskausien päättyessä, sillä olen kuitenkin ollut perustamassa Jypoa, ja haluan myös jatkossa tietää, miten sen toiminta etenee ja kehittyy.

LÄHTEET

- Ahtiainen, Lasse 2015a. Palkansaajien järjestäytyminen Suomessa vuonna 2013. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 52/2015.
- Ahtiainen, Lasse 2015b. Palkansaajien järjestäytyminen laskenut – etenkin nuorilla. Teoksessa Työpoliittinen aikakauskirja 3/2015. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö, 60–67.
- Akavan Erityisalat 2016a. Työharjoittelu- ja kesätyöopas.
- Akavan Erityisalat 2016b. Uutinen ”Harjoittelijat eivät saa olla halpatyövoimaa”. Viitattu 9.9.2017.
https://www.akavanerityisalat.fi/ajankohtaista/uutisarkisto/akavan_erityisalat_harjoittelijat_eivat_saa_olla_halpatyovoimaa.7677.news
- Akavan Erityisalat 2017a. Viitattu 15.6.2017. <https://www.akavanerityisalat.fi/liitto>
- Akavan Erityisalat 2017b. Viitattu 28.6.2017.
https://www.akavanerityisalat.fi/edunvalvonta/usein_tyosta_kysyttya/tyoaika_palkka_loma/mita_asioita_tulisi_huomioida_ennen_kuin_allekirjoittaa_nollatyosopimuksen
- Buss, Anna & Karkkunen, Nelli & Lehtinen, Sini-Meri & Nordlund, Marika & Taskila, Veli-Matti 2008. Askelia opintopolulla. Helsinki: Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto – SAMOK Ry
- Hallikainen, Amanda & Vanhanen, Anniina 2012. Työelämää säätelevä lainsäädäntö ja työelämä tietous opiskelijoiden keskuudessa. Saimaan ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelman opinnäytetyö.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2014. Tutki ja kirjoita. 19. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2016. Varhaisen välittämisen toimintamalli.
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2017. Viitattu 24.8.2017.
<https://wiki.humak.fi/pages/viewpage.action?pageId=4263102#>
- Kaunismaa, Pekka & Lind, Kimmo 2006. Nuorten ja ammattijärjestöjen kohtaaminen – Tutkimus nuorten aikuisten käsityksistä ammattijärjestöistä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Kilpikivi, Piukku & Pasanen, Riikka & Toikko, Anne 2011. Yhteisöllisyyttä yli rajojen – Opettaja- ja opiskelijatuutoreiden ryhmäprojekti Laureassa. Teoksessa Vuokila-Oikkonen, Päivi & Halonen, Anu-Elina (toim.) Rakentamassa ammattikorkeakoulu yhteisöä. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 61–77.
- Koskinen, Paula 2016. Viitattu 31.7.2017. <https://yle.fi/uutiset/3-8693389>
- Kunttu, Kristina 2007. Opiskeluyhteisön terveydeksi. Helsinki: Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö. http://www.yths.fi/filebank/506-Opiskeluyhteison_terveydeksi.pdf
- Lavikainen, Elina 2010. Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010. Tutkimus ammattikorkeakouluopiskelijoiden koulutuspoluista, koulutuksen laadusta ja opiskelukyvystä. Helsinki: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus.

- Lipponen, Tarja & Mikkonen-Ojala, Tiina & Parkkinen Terttu 2011. Opiskeluhyvinvointiryhmät opiskelun tukena. Teoksessa Vuokila-Oikkonen, Päivi & Halonen, Anu-Elina (toim.) Rakentamassa ammattikorkeakouluyhteisö. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 107–127.
- Loimu, Kari 2015. Yhdistyksen ABC. 2. painos. Helsinki: Into Kustannus OY.
- Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry 2017. Viitattu 27.4.2017.
<http://nuoli.info/fi/nuoli>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013
- Oulun ammattikorkeakoulu 2017. Viitattu 31.7.2017.
http://www.oamk.fi/hankkeet/kotimaiset_kaynnissa/?hanke_id=1579
- Penttilä, Johanna 2011. Opintojen viivästyminen ja keskeyttäminen korkeakouluissa. Teoksessa Kunttu, Kristina, Komulainen, Anne, Makkonen, Katri & Pynnönen, Päivi (toim.) Opiskeluterveys. Helsinki: Duodecim, 160–163.
- Pursiainen, Sirpa 2012. Ammatilaisen ABC. 1. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2006. Opiskeluterveydenhuollon opas. Julkaisuja 2006:12. Helsinki.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2014. Viitattu 2.5.2017.
<https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eritoimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/opiskelijoiden-hyvinvointi-terveys-seka-opiskelukyky>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015. Viitattu 2.5.2017.
<https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eritoimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/keinoja-terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistamiseen-oppimisymparistossa>
- TE-palvelut 2017. Viitattu 28.6.2017. http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/loyda_toita/vinkkejaa_tyonhakuun/index.html
- Tilastokeskus 2017. Viitattu 16.8.2017.
http://tilastokeskus.fi/til/kkesk/2015/kkesk_2015_2017-03-17_tau_001_fi.html
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Työsopimuslaki 66/2011
- Valli, Raine & Perkkilä, Päivi 2015. Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Valli, Raine & Aaltola, Juhani (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. 4. uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus
- Valvira 2017. Lausunto yhteisöpedagogien kelpoisuudesta sosiaalialan tehtäviin. Viitattu 9.9.2017. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/03/Valviran-lausunto-yhteis%C3%B6pedagogien-kelpoisuudesta-sosiaalialan-teht%C3%A4viin.pdf>
- Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. 1.-2. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Väisänen, Mira & Määttä, Jukka (toim.) 2015. Moninaisille kentille. Yhteisöpedagogi-
en työelämään sijoittuminen, koulutuskokemukset ja jatko-opintosuunnitelmat.
Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 2.

Väätäjä, Hanna & Nieminen, Pirjo 2011. Otetta opintoihin – Opintojakso opiskeluky-
vyn edistäjänä. Teoksessa Vuokila-Oikkonen, Päivi & Halonen, Anu-Elina (toim.)
Rakentamassa ammattikorkeakouluyhteisö. Helsinki: Diakonia-
ammattikorkeakoulu, 79–105.

Yhdistyslaki 503/1989

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö 2017. Viitattu 2.5.2017.

http://www.yths.fi/tutkimukset/korkeakouluopiskelijoiden_terveystutkimus

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö 2016. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuk-
sen 2016 yhteenveto. http://www.yths.fi/filebank/4189-Yhteenveto_KOTT2016.pdf

LIITTEET

Liite 1. Opiskelijajärjestön perustamisopas

Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry

OPI SKELIJA JÄRJES- TÖN PERUSTAMISOPAS

Laadittu elokuussa 2017

TARVE

Tämä opas on laadittu opiskelijajärjestöille yhteistyössä Nuoriso- ja Liikunta-alan ammattilaiset ry:n eli Nuoli ry:n kanssa. Oppaan tarkoitus on helpottaa uusien opiskelijajärjestöjen perustamista kokoamalla kaikki perustamiseen tarvittava tieto ja materiaali yksiin kansiin. Tarkoitus on antaa mahdollisimman selkeä ja johdonmukainen kuva uuden järjestön perustamisesta. Oppaasta on hyötyä myös jo olemassa oleville opiskelijajärjestöille, sillä se sisältää tietoa myös opiskelijajärjestön toiminnan tarkoituksesta ja kehittämisestä. Opas tarjoaa myös vinkkejä siihen, miten opiskelijajärjestöjen jatkuvuus eri hallituskausien välillä saataisiin toimimaan mahdollisimman jouhevasti.

Opas on laadittu osana kahta Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä. Opinnäytetyöt käsittelevät laajemmin opiskelijajärjestön perustamista eri näkökulmista. Oppaassa on pyritty tiivistämään opinnäytetöiden tieto ja luomaan konkreettinen rautalankamalli, joka toimii muistilistana uusille Nuolen opiskelijajärjestöille ja helpottaa perustamista ja toiminnan käynnistämistä.

PERUSTAMINEN

Ennen perustamiskokousta

Opiskelijajärjestö perustetaan virallisesti perustamiskokouksessa, mutta sitä ennen laaditaan järjestölle talousarvio, toimintasuunnitelma ja säännöt. Hyviä malliesimerkkejä näihin kaikkiin saa Nuolen olemassa olevilta opiskelijajärjestöiltä. Perustamiskokousta ja hallituksen järjestäytymiskokousta varten laaditaan kokouskutsu, esityslistat ja lisäksi perustamiskokoukseen yhdistyksen perustamiskirja. Näistä kaikista löytyy malliesimerkit oppaan lopusta.

1. Talousarvio

Talousarvio on järjestön taloussuunnitelma tulevalle tilikaudelle, ja sen laatimisesta vastaa yhdistyksen hallitus. Talousarvio tehdään aina tilikauden alussa, ja sen kesto on yleensä 12 kuukautta. Suunnitelmassa arvioidaan tulevan kauden

tulot, menot ja paljonko rahaa on ajateltu käytettävän. Talousarviota suunnitellaessa kannattaa olla siis tiedossa isommat menoerät kuten tapahtumat, joihin rahaa aiotaan tulevana tilikautena käyttää. Yleisesti ottaen yhdistyksen taloudellinen ajatus perustuu voittoa tavoittelemattomaan toimintaan, joten talousarvion loppusumman tulisi lähennellä nollaa. Tulevan tilikauden arvio hyväksytään vuosikokouksessa ja aloittavalla järjestöllä perustamiskokouksessa.

2. Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelmassa kiteytetään järjestön tavoitteet seuraavaa vuotta varten. Siinä pohditaan mitä on tarkoitus toiminnalla saavuttaa ja millä keinoin. Perustamisvuotena kannattaa suurimmaksi osaksi keskittyä luomaan pohja omalle opiskelijajärjestölle ja käynnistellä sen toimintaa. Tehty suunnitelma antaa oikean suunnan ja tarkoituksen järjestön toiminnalle. Toimintasuunnitelmaan kannattaakin palata aika ajoin tarkistamaan kulkeeko se ja toteutettava toiminta käsi kädessä. Toimintasuunnitelma ja talousarvio kannattaa laatia samalla kertaa, jotta ne tukevat toinen toistaan mahdollisimman hyvin.

3. Säännöt

Järjestön sääntöjen laatiminen on kaikista ennen perustamiskokousta laadittavista asiakirjoista aikaa vievin. Jotta järjestölle voidaan kirjata omat säännöt, on tutustuttava yhdistyslakiin. Sääntöihin kirjataan järjestön nimi, kotipaikka, tarkoitus ja toimintamuodot. Lisäksi säännöissä määritetään mahdollinen jäsenmaksu, hallitusten jäsenten ja toiminnantarkastajien lukumäärä sekä toimikausi, tilikausi, miten ja missä ajassa järjestön kokoukset on kutsuttava koolle sekä miten järjestön varat käytetään, jos se lakkautetaan. Sääntöjä laatiessa päätetään myös, toimitaanko yhden vai kahden vuosikokouksen mallilla. Mallia sääntöjen luomiseen voi etsiä muiden yhdistyksen säännöistä tai yhdistysreksiterin sivuilta. Järjestön sääntöjen tekemiseen kannattaa paneutua kunnolla, sillä sääntöjen muuttaminen jälkikäteen on monimutkaisempaa.

4. Kokouskutsu ja esityslista

Perustamiskokoukseen täytyy laatia kokouskutsu ja esityslista. Kokouskutsussa tulee ilmi mistä on kyse, missä ja milloin kokous pidetään ja kehen voi tarvittaessa ottaa yhteyttä. Esityslista kertoo kokouksen kulusta ja sen voi joko julkaista kokouskutsun yhteydessä tai jakaa osallistujille kokouksen alussa. Tämä lista

on vasta esitys ja sitä voidaan muuttaa kokouksen alussa. Jos muutettavaa ei ole, esityslista hyväksytään kokouksen alussa. Esityslista helpottaa kokouksen johtamista ja seuraamista sekä auttaa sihteerä kirjoittamaan pöytäkirjaa.

5. Perustamiskirja

Yhdistystä perustettaessa luodaan perustamiskirja, jossa on mainittu yhdistyksen nimi, kotipaikkakunta sekä perustajajäsenet. Itse perustamiskirja tarvitsee kolme allekirjoitusta – perustamiskokouksen puheenjohtajan, sihteerin sekä lisäksi yhden jäsenen.

6. Hallituksen jäsenten etsiminen

Yhdistyksen perustamiskokous on avoin kaikille ja kokouskutsu kannattaa lähettää ja julkaista mahdollisesti kiinnostuneille opiskelijoille hyvissä ajoin. Näin kutsutaan opiskelijoita osallistumaan ja innostumaan opiskelijajärjestön toiminnasta. Kutsua kannattaakin levittää sosiaalisen median lisäksi omalla kampuksella. Hallitusten jäsenten etsinnässä avainasemassa on löytää osallistujia eri vuosikursseilta. Näin luodaan luonnollinen jatkumo hallitustyöskentelylle oppilaiden valmistuttua oppilaitoksesta. Tämän oppaan tarkoitus onkin tukea kirjallisessa muodossa tasalaatuista hallitustyöskentelyä ja näin uudet hallituslaiset eivät jää toiminnassa tyhjän päälle vallan vaihduttua. Tieto kulkee oppaan muodossa kaudelta toiselle taaten tasaisen järjestötoiminnan laadun ja vakiinnuttaen opiskelijajärjestön paikan järjestökentällä. Hallituksen jäsenten lisäksi yhdistykselle täytyy ennen perustamiskokousta valita sovittu määrä toiminnantarkastajia. Toiminnantarkastajiksi voi pyytää esimerkiksi tuttuja lehtoreita. Pääasia on, että toiminnantarkastajilla on ymmärrystä järjestötoiminnasta.

Perustamiskokous & Hallituksen järjestäytymiskokous

1. Perustamiskokous

Perustamiskokoukseen kannattaa varata reilusti aikaa ja kärsivällisyyttä. Kokouksessa edetään tehdyn esityslistan mukaisesti ja samalla valittu sihteeri kirjoittaa pöytäkirjaa, joka julkaistaan näkyville kokouksen päätyttyä. Kokouksen aikana käydään läpi ja hyväksytään yhdistykselle laaditut säännöt, tehdään päätös yhdistyksen perustamisesta ja allekirjoitetaan perustamiskirja, valitaan yhdistyksen hallitus, päätetään yhdistyksen kirjaamisesta yhdistysrekisteriin, vali-

taan toiminnantarkastajat ja hyväksytään tulevan toimintakauden talousarvio ja toimintasuunnitelma.

2. Hallituksen järjestäytymiskokous

Hallituksen järjestäytymiskokous pidetään perustamiskokouksen jälkeen ja sen kulkua ohjaa aiemmin luotu esityslista, jota myös voidaan muuttaa kokouksen alussa, jos siihen on tarvetta. Kokouksen aikana päätetään hallituksen rooleista, pankkitilin avaamisesta ja sen tilinkäyttöoikeuksista, järjestöjäsenyyden hakemisesta sekä avustushakemuksen tekemisestä. Perustamiskokouksen päätöksen mukaisesti tarvittaessa täytetään perustamisilmoitus yhdistysrekisteriin, joka lähetetään eteenpäin yhdessä perustamiskirjan, sääntöjen ja rekisteröinti maksun kuitin kanssa. Yhdistyksen ilmoittaminen jäsenrekisteriin tapahtuu helpoiten sähköisesti patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla.

Hallituksen rooleihin kuuluvat pakollisina puheenjohtaja ja taloudenhoitaja. Lisäksi jokaisella yhdistyksellä on hyvä olla varapuheenjohtaja ja sihteeri sekä Nuolen järjestöillä Nuoli-vastaava ja kampusvastaava, jotka toimivat opiskelija-toimikunnan edustajina. Muita rooleja hallituksessa voi olla esimerkiksi jäsenrekisterivastaava ja markkinointivastaava. Hallituksessa tulee lain mukaan olla vähintään kolme jäsentä.

Puheenjohtajan tehtävä on johtaa ja valvoa hallituksen työskentelyä. Hän huolehtii työnjaosta, kutsuu hallituksen koolle kokousta varten, johtaa puhetta kokouksissa sekä edustaa koko yhdistystä. Varapuheenjohtajan työnkuva on täysin sama kuin puheenjohtajan mutta astuu voimaan ainoastaan, kun puheenjohtaja on itse estynyt. Sihteerin vastuu on pääasiallisesti kirjallista. Hän kirjaa pöytäkirjat ja avustaa puheenjohtajaa kokouksien aikana mm. kirjaamaan tehdyt ehdotukset. Taloudenhoitajan tehtävä on hoitaa yhdistyksen raha-asioita ja kirjanpitoa.

TOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Perustamiskokouksen jälkeen järjestö pääsee kunnolla aloittamaan toimintansa. Järjestön toimintaa käynnistäessä joutuu tekemään monia hallinnollisia tehtäviä, mutta niistä ei kannata pelästyä, sillä se kuuluu normaalina osana aloittavan

yhdistyksen perustamiseen. Myös uusia hallituksen jäseniä kannattaa muistuttaa siitä, ettei opiskelijajärjestön toiminta ole aina kokouksissa istumista. Tämä voi jäädä monille päällimmäiseksi kuvaksi pitkän perustamiskokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen jälkeen. Nämä toimet helpottavat kuitenkin ajan mittaan ja sen jälkeen järjestö voi keskittyä järjestämään tarkoituksenmukaista toimintaansa.

Järjestön pakollisiin kokouksiin kuuluu säännöissä määritellyt kokoukset eli yleensä vuosi- ja kevätkokous. Näiden lisäksi hallituksen on ehdottoman tärkeää kokoontua yhteen säännöllisin väliajoin pohtimaan järjestön toiminnan edistämistä. Seuraava hallituksen kokoontuminen ei kuitenkaan tarvitse olla perustamiskokouksen lailla yhtä virallinen, vaan sen voi toteuttaa rennossa ilmapiirissä hallituslaisten ehdoilla. Hallituslaiset ovat opiskelijoita yhtä lailla ja kaipaavat rentoa oleskelua kokouksien lomassa. Opiskelijajärjestön toiminnan tulisi olla kaikille miellyttävää tekemistä eikä pelkkää istumista kokouksesta kokoukseen.

Pankkitilin avaaminen

Jotta mahdolliset avustukset saadaan järjestön käyttöön, on järjestölle avattava oma pankkitili. Ennen tilin avaamista on hyvä vertailla pankkien tarjoamia palveluita oman järjestön tarpeiden mukaisesti. Pankkien käytännöt voivat vaihdella, joten kannattaa tutustua mikä on edullisin vaihtoehto tilin avaamiseen. Tilin avaamista varten täytyy pankista varata asiointiaika, jonne mukaan tulee ottaa rekisteriote, säännöt sekä allekirjoitettuna pöytäkirja jossa on sovittu pankkitilin avaamisesta ja tilin käyttäjistä. Pöytäkirjaan tulee olla kirjattuna käyttäjien nimet ja henkilötunnukset.

Yhteistyöt

Aivan ensisijaisesti yhteistyötä tehdään Nuoli ry:n kanssa, ja tätä varten on tehtävä jäsenhakemus sekä rahallista avustusta varten toiminta-avustushakemus. Paikallisia yhteistyökumppaneita etsiessä on hyvä miettiä opiskelijoiden jo olemassa olevia kuluttamistottumuksia ja pohtia mikä vetoaa opiskelijoihin. Hyviä yhteistyökumppaneita voivat olla esimerkiksi ravintolat, kahvilat, yökerhot ja erilaiset harrastusmahdollisuudet. Järjestön kannalta on fiksua tehdä kirjalliset yhteistyösopimukset silloin, jos raha alkaa liikkua järjestön ja yhteistyötahon välil-

lä. Erilaisten etujen saaminen ja yhteistyössä toteutetut tapahtumat herättävät opiskelijoiden kiinnostuksen ja houkuttelevat liittymään järjestön jäseneksi. Myös muiden koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kannattaa toteuttaa.

Sosiaalinen media

Aloittavan järjestön tulee useasti tehdä paljon töitä, jotta heidän olemassaolonsa saadaan kuuluviin ja tämän vuoksi aloitusvaiheessa tiedottaminen ja markkinointi ovat järjestötoiminnassa etusijalla. Hallitus voi valita joukostaan vastavan, joka keskittyy toimissaan markkinointiin ja tiedottamiseen.

Sosiaalista mediaa kannattaa hyödyntää tehokkaasti ja siellä asioista tiedottaminen käy vaivattomasti. Ei kuitenkaan kannata yrittää ottaa haltuun kaikkia kanavia, vaan juuri ne itselle tärkeimmiksi ja tehokkaimmiksi koetut. On hyvä miettiä missä päin sosiaalista mediaa opiskelijat liikkuvat ja toteuttaa järjestön markkinointia siellä. Kannattaa myös ottaa huomioon, mikä on sellainen alusta jossa voi olla kytköksissä muihin opiskelijajärjestöihin, kouluun ja oman alan muihin toimijoihin.

Sisältöä julkaistessa pitää muistaa, että silloin edustaa koko järjestön näkökantaa. Julkaisuja kannattaa siis kirjoittaa harkiten, mutta huumorintajua ja rentoa fiilistä ei tarvitse karsia pois. Ylipäätään julkaistessa sosiaaliseen mediaan on hyvä muistaa, että liikkuvalla kuvalla saadaan enemmän heräteltyä ihmisten huomiota kuin vaikkapa pelkällä tekstin pätkällä. Jotta ihmiset kiinnostuvat ja lähtevät mukaan järjestön toimintaan, kannattaa julkaisuissa suosia myös osallistavaa otetta kuten kannustaa keskustelemaan aiheesta kommenttikentässä.

Toiminnan vakiinnuttaminen

Kun opiskelijajärjestön perustaminen ja toiminnan käynnistäminen ovat takana, alkaa järjestön toiminnassa niin sanotusti perusarki, joka sisältää esimerkiksi hallituksen kokouksia sekä toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Tulevia tapahtumia tai ohjelmia suunnitellessa on hyvä muistaa säännöllisin väliajoin palata järjestön toimintasuunnitelmaan ja sääntöihin; mikä on järjestön toiminnan tarkoitus ja miksi toimintaa järjestetään. Järjestön tarkoitus ja arvot kannattaa pitää

mielessä, ettei toimintakertomusta kirjoittaessa huomata, että järjestö ei ole tehnyt yhtään sitä mitä piti. Säännöllisyys kannattaa myös hallituksen kokouksissa. Kokouksia on hyvä pitää noin kerran kuukaudessa, vaikkei juuri sillä hetkellä olisikaan suuria päätettäviä ja suunniteltavia asioita. Kesällä opiskelijajärjestö voi kuitenkin melko huoletta pitää lomaa.

Uuden järjestön on hyvä aluksi kokeilla mahdollisimman paljon erilaisia toimintatapoja, jotta itselle sopiva tapa löytyy. Järjestön tuominen opiskelijoiden tietoisuuteen ja uusien jäsenten hankkiminen voi olla aluksi todella hankalaa ja hidasta, mutta siitä ei pidä lannistua. Kannattaa vain rohkeasti suunnitella ja toteuttaa erilaisia tapahtumia ja lähteä mukaan muiden järjestämiin tapahtumiin. Ajan kuluessa huomaa kyllä, mitkä toimintatavat sopivat omalle järjestölle. Josain vapaamuotoiset illanistujaiset voivat olla kaikkein suosituimpia kun taas toisaalla organisoidumpi ohjelma on toivotumpaa.

Kun omat rutiinit alkavat hahmottua, kannattaa järjestölle laatia vuosikello. Siihen voi merkitä kaikki vuotuiset tapahtumat ja järjestötoiminnan kannalta oleelliset asiat. Näitä voivat olla esimerkiksi järjestön syys- ja kevätkokous, uusien opiskelijoiden rekrytointipäivät, Nuoli-risteily, toiminnantarkastus ja niin edelleen. Vuosikello auttaa myös hallituksen vaihtuessa uutta hallitusta. On paljon helpompi toimia, kun kaikki tärkeät asiat ja päivämäärät on kirjattu ylös. Näin välttyään unohduksilta ja viime hetken paniikilta.

Kuten muidenkin järjestöjen kohdalla, myös opiskelijajärjestöjen tulee kommunikoida jäsentensä eli tässä tapauksessa opiskelijoiden kanssa. Ei ole mitään järkeä järjestää toimintaa, joka ei kiinnosta tai palvele ketään. Opiskelijoiden toiveita on siis erittäin tärkeää kuunnella. Kommentteja ja toivomuksia voi kysellä esimerkiksi jäsenilloissa, uusia jäseniä rekrytoidessa tai sosiaalisessa mediassa. Esimerkiksi Jyväskylässä opiskelijoiden toivomuksia kysyttiin opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn yhteydessä. Kyselyssä oli aiheeseen liittyen kaksi kysymystä: vaihtoehtoinen ja vapaamuotoinen. Valmiista vastausvaihtoehdoista eniten vastauksia saivat työelämä tietous ja eri vuosikurssien välinen toiminta. Myös jäsenedut ja -illat sekä tietous ammattiliitoista ja opiskelijoita koskevista asioista saivat kannatusta. Vapaamuotoisen kysymyksen vastauksissa tuli uusia asioina esiin vertaisryhmien ja vertaistuen tarve sekä yhteisöllisyyden mer-

kitys. Vastaukset tuovat hyvin esiin Nuolen opiskelijajärjestöjen tarkoituksen. Hauskanpidon lisäksi kaivataan myös opiskeluun ja työelämään liittyvää tietoa, mikä on hyvä muistaa toimintaa suunnitellessa.

Opiskelijatoimikunta

Nuolella on oma opiskelijatoimikunta, jossa on edustajia kaikista sen jäsenjärjestöistä. Opiskelijatoimikunta kokoontuu vähintään neljästi vuodessa Helsingissä ja sen tarkoituksena on käsitellä kaikkia sen opiskelijoita koskevia asioita. Toisin sanoen opiskelijatoimikunta ajaa opiskelijoiden etuja, ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin ja suunnittelee yhteisiä tapahtumia, joista suurin on vuosittain järjestettävä Nuoli-risteily. Jokaisesta järjestöstä opiskelijatoimikuntaan kuuluu kaksi edustajaa: nuolivastaava ja kampusvastaava. Nuolivastaava on nimensä mukaisesti niin sanottu pääedustaja, joka käy kaikissa opiskelijatoimikunnan kokouksissa. Kampusvastaava osallistuu opiskelijatoimikunnan kahteen pidempään kokoukseen ja tarvittaessa toimii nuolivastaavan sijaisena. Jokainen jäsenjärjestö siis valitsee hallituksestaan nämä edustajat, joten tämä on hyvä ottaa huomioon hallituksen rooleja valitessa. Ideaalitalanne on se, että kampusvastaava toimii seuraavana vuonna nuolivastaavana, joten uudeksi kampusvastaavaksi ei kannata valita viimeisen vuoden opiskelijaa. Opiskelijatoimikunta mahdollistaa erittäin hyvin Nuolen eri jäsenjärjestöjen välisen yhteistyön, joten sen toimintaan on tärkeää ja oman järjestön kannalta erittäin hedelmällistä osallistua.

Malli 1: Perustamiskokouksen kokouskutsu ja esityslista

Tervetuloa Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n perustamiskokoukseen!

Kokoukseen ovat tervetulleita kaikki uuden opiskelijajärjestön toiminnasta kiinnostuneet yhteisöpedagogiopiskelijat. Yhdistys on Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijoiden (Nuoli) paikallinen opiskelija- ja etujärjestö ja sen tarkoituksena on muun muassa parantaa jäsentensä ammatillisia ja työelämävalmiuksia sekä järjestää erilaisia opiskelijatoimintaan liittyviä tapahtumia ja tempauksia. Perustamiskokouksessa allekirjoitetaan järjestön perustamiskirja, vahvistetaan säännöt, toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2017, sekä valitaan järjestölle hallitus. Perustamiskokoukseen tuovat tervehdyksensä myös sisarjärjestön Turun yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n hallituksen jäsen Neea Kähkönen sekä Nuolen toiminnanjohtaja Petteri Piirainen.

Ilmoitathan saapumisesi ilmoittautumislomakkeen kautta viimeistään 24.1. klo 15 mennessä. Muistathan ilmoittaa myös mahdolliset ruoka-aineallergiat. Samassa yhteydessä voit halutessasi myös ilmoittaa, jos olet kiinnostunut hallitustyöskentelystä. Hallituksen toimikausi on kalenterivuosi.

<https://www.flomembers.com/nuoliry/events/register/c81e728d9d4c2f636f067f89cc14862c>

Aika: 25.1.2017 klo 18:00

Paikka: Sokos Hotel Alexandra, Kansleri 1 Hannikaisenkatu 35, 40100 Jyväskylä

Alla kokouksen esityslista.

Terveisin,

Saara Koljonen, Noora Munkki sekä Nuoriso- ja liikunta-alan asiantuntijat
(sähköpostit ja puhelinnumerot tähän)

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
  - Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi (2) pöytäkirjantarkistajaa ja kaksi (2) ääntenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Ilmoitusasiat
6. Yhdistyksen säännöt
  - Hyväksytään yhdistyksen säännöt. Myönnetään yhdistyksen hallitukselle oikeus tehdä sääntöihin Patentti- ja rekisterihallituksen edellyttämät muutokset

7. Yhdistyksen perustaminen

- Todetaan yhdistys perustetuksi ja allekirjoitetaan perustamiskirja

8. Yhdistyksen ilmoittaminen yhdistysrekisteriin

9. Hallituksen puheenjohtajan ja hallituksen valinta

- Valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet (vähintään neljä + kaksi varajäsentä)

10. Liittymis- ja jäsenmaksut 2017

11. Toimintasuunnitelma 2017

12. Talousarvio 2017

13. Toiminnantarkastajien valinta

- Valitaan yhdistykselle kaksi (2) toiminnantarkastajaa

14. Ammattiliiton järjestöjäsenyyden hakeminen ja yhteistyösopimus

- Päätetään ammattiliiton järjestöjäsenyyden hakemisesta ja allekirjoitetaan yhteistyösopimus

15. Avustuksen hakeminen ammattiliitolta

16. Muut asiat

17. Kokouksen päättäminen

Malli 2: Hallituksen järjestäytymiskokouksen esityslista

Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry - Hallituksen järjestäytymiskokouksen esityslista

Aika: 25.1.2017, heti perustamiskokouksen päätyttyä

Paikka: Sokos Hotel Alexandra, kansleri 1

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen laillisuus ja päätäntävaltaisuus
3. Työjärjestyksen hyväksyminen
4. Hallituksen roolit
  - Valitaan hallitukselle varapuheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitaja, *Nuoli-vastaava, kampusvastaava* sekä muut tarvittavat toimihenkilöt.
5. Opiskelijatoimikunnan edustajat
  - Laaditaan esitys Nuolen hallitukselle yhdistyksen edustajista Nuolen opiskelijatoimikuntaan
6. Rekisteröidään yhdistys yhdistysrekisteriin
7. Pankkitilin avaaminen
  - Päätetään yhdistyksen pankkitilin avaamisesta ja tilinkäyttöoikeuksista
8. Nuolen järjestöjäsenyyden hakeminen
  - Päätetään järjestöjäsenyyden hakemisesta ja kirjoitetaan yhteistyösopimus
9. Avustushakemus
  - Päätetään avustuksen hakemisesta Nuolelta
10. Muut asiat
11. Kokouksen päättäminen

Malli 3: Yhdistyksen perustamiskirja

Perustamiskirja

Me allekirjoittaneet olemme perustaneet Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat-nimisen yhdistyksen, liittyneet siihen jäseniksi ja hyväksyneet sille oheiset säännöt.

Jyväskylässä 25.1.2017

Noora Munkki

Saara Koljonen

Liite 2. Kysely

Opiskeluhyvinvointi ja työelämätietoisuus

Kysely kerätään Humakin Jyväskylän alueen opiskelijoilta opinnäytetyötä varten, joka käsittelee aihetta opiskelijajärjestöt opiskeluhyvinvoinnin tukena. Kyselyn tulokset tulevat myös Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry:n eli Jypon käyttöön, ja niiden avulla pyritään parantamaan opiskeluhyvinvointia erityisesti työelämätietoutta lisäämällä. Työelämätietous käsittää esimerkiksi työntekijän oikeudet ja velvollisuudet sekä työttömyysturvan.

1. Koulutusohjelma *

- Yhteisöpedagogi
- Kulttuurituottaja

2. Vuosikurssi *

Minä vuonna olet aloittanut opinnot?

- 2013
- 2014
- 2015
- 2016

3. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu

4. Kuulutko johonkin ammattiliittoon? *

- Kyllä, mihin?
- En, miksi et?

5. Saatko koulusta tarpeeksi työelämätietoutta? *

Esimerkiksi tietoja harjoittelusta, työntekijän oikeuksista tai työttömyysturvasta.

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

6. Mistä työelämään liittyvistä aiheista kaipaisit lisää tietoa? *

- Työnhaku
- CV:n teko
- Työsopimus
- Työehtosopimukset
- Palkkaus
- Työntekijän edut
- Työsuojelu
- Työttömyysturva
- Muu, mikä?

7. Mitkä asiat vahvistavat eniten opiskeluhuvinvointiasi? *

Mistä saat voimaa ja tukea opiskeluun? Valitse 3 eniten vaikuttavaa vaihtoehtoa.

- Perhe
- Ystävät ja kaverit
- Luokkahenki
- Lehtorit
- Opintosiihteerit
- Opiskelijaterveydenhuolto
- Tutorit
- Harrastukset
- Ammattiliitto
- Muu, mikä?

8. Mikä asiat heikentävät eniten opiskeluhuvinvointiasi? *

Mitkä tekijät aiheuttavat stressiä tai heikentävät opiskeluasi? Valitse 3 eniten vaikuttavaa vaihtoehtoa.

- Aika
- Raha
- Terveys
- Opiskeluiden haastavuus
- Työttömyys
- Yksinäisyys
- Huoli opiskeluiden jälkeisestä ajasta
- Muu, mikä?

9. Miten työelämä tietous vaikuttaa opiskeluhuvinvointiisi?

Vaikutus esimerkiksi harjoitteluihin, kesätöihin ja valmistumiseen

10. Millaiseksi koet oman... *

1= Erittäin huono, 2= Huono, 3= Keskinkertainen, 4= Hyvä, 5= Erittäin hyvä

	1	2	3	4	5
Opiskeluhuvinvointisi	☐	☐	☐	☐	☐
Työelämä tietoutesi	☐	☐	☐	☐	☐

11. Millaista toimintaa kaipaisit Jypolta?

Jypo eli Jyväskylän yhteisöpedagogiopiskelijat ry on hiljattain Jyväskylään perustettu opiskelijajärjestö, joka toimii Nuoriso- ja liikunta-alojen ammattiliitto Nuoli ry:n alaisena.

- Jäseniltoja
- Jäsenetuja
- Työelämä tietoutta
- Tietoa opiskelijoita koskevista asioista
- Tietoa ammattiliitoista
- Luentoja alan ammattilaisilta
- Eri vuosikurssien välistä toimintaa
- Jotain muuta, mitä?

12. Miten Jypo voisi lisätä opiskeluhuvinvointiasi?

Lähetä